

DOMOVINA

Upravništvo »Domovine« v Ljubljani — Knaflijeva ulica 5
Uredništvo »Domovine« — Knaflijeva ulica št. 5/II,
telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 9 din, polletno 18 din,
celoletno 36 din; za inozemstvo razen Amerike: četrletno
12 din, polletno 24 din, celoletno 48 din. Amerika letno 1 dolar.
Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Po sokolskem zmagoslavju v Pragi

Na deseti vsesokolski zlet v Pragi je gledal ves svet z največjim občudovanjem. Z njim je Češkoslovaška pokazala svojo veliko življenjsko sposobnost. Vse evropsko časopisje, ki je imelo svoje poročevalce na zletu, je polno besed hvale in občudovanja.

Tako piše angleški list »New Chronicle«, ki izhaja v treh milijonih izvodih, da more biti demokratično sokolsko gibanje, ki obsega kmete, delavce in izobražence, za zgled mnogim narodom. Bolgarski »Mir« naglašuje, da so vsi tujci, ki so videli ta veličastni sokolski tabor, izjavljali, da zasluži češkoslovaški narod vso naklonjenost in podporo sveta Pristrane so tudi besede, ki jih je zapisal največji danski časopis »Berlingske Tidende«. List pravi med drugim: »Kdor je videl vsesokolski zlet, je na mah čisto razumel in vzljubil češkoslovaški narod. Narod, ki ima tako mladino, ne more propasti in ga ne more nihče zatirati.« Italijanski »Piccolo della Serra« omenja predvsem začetnika češkoslovaškega sokolstva in opozarja na pomemben vpliv sokolskega duha na vzgojo svoječasne češkoslovaške vojske med svetovno vojno v tujini. Francoski »Le Journal« naglašuje, da so bile ob tej priliki znova okrepljene prijateljske zveze Male antante, in da je s sokolskim zletom pokazala Češkoslovaška velike sposobnosti. Poljski »Kurjer Warszawski« je zapisal, da je bil praški sokolski zlet veličastna manifestacija slovanske vzajemnosti, ki je napravila na vse opazovalce velikanski vtisk. Rumunski »Independence Roumaine« je menil, da so vsesokolske svečanosti v Pragi dale priliko spoznati zdravje in disciplino češkoslovaškega naroda in njegove mladine. Zelo je zanimivo, kaj pra-

vijo o zletu švicarski listi. Tako piše »La Liberté«, da ni dovolj besed, s katerimi bi se lahko podala prava slika o veličastnih vtiških sokolskega zleta v Pragi, a »Le Democrite« naglašuje, da si more Švica le čestitati, ker je poslala svoje telovadce v Prago, kjer je v svetovnih tekmah za prvenstvo dosegla sijajen uspeh in povečala ugled svoje države. List poudarja nadalje navdušen sprejem jugoslovenskih Sokolov, ki mu pripisujejo tudi političen pomen.

Tako pišejo tudi nešteti drugi evropski listi. Navedli smo pač le drobce iz upravičenih slavospevov Češkoslovaški in češkoslovaškemu sokolstvu. Tudi mi smo lahko ponosni na naše sokolstvo, ki je bilo hkratu s češkoslovaškimi deležno največje pozornosti.

★

Kako se je s praškim sokolskim zletom razmahnila sokolska zavest tudi med nami, sta sijajno izpričala v petek sprejem iz Prage se vrnivšega našega sokolstva na ljubljanski glavni postaji in sprevod po mestu.

Na tisoče in tisoče ljudi je pozdravilo vrnivše se Sokole in Sokolice, jih obsulo s cvetjem ter jih spremilo s postaje na letno telovadišče Ljubljanskega Sokola. Vso pot so bile ulice polne občinstva, ki je vzklikalo Sokolom in Sokolicam, naraščajnikom in naraščajnicam ter jih obmetavalo s cvetjem. Bilo je, kakor da je dih slovanske Prage zavel v beli Ljubljani.

Ljubljana je doživela že dosti svečanih sprejemov, toda tako pristrane, tako iskrene sprejema še nismo videli. Ljubljana je pokazala, da ima sokolsko srce in da stara sokolska slava ne samo živi, temveč še dobiva nov razmah.

Če uspeva zavarovanje proti toči drugod, bo tudi pri nas

Kadar kje toča močno pobije, se navadno spet začne obravnavati vprašanje zavarovanja proti toči. Z drugimi besedami: leto za letom zvonimo po toči, a nič nas ne izuči. Zakon o obveznem zavarovanju posevkov in plodov proti toči je izšel že 1. februarja l. 1931. in določa v 1. členu, da banovine lahko uvedejo obvezno zavarovanje posevkov in plodov proti toči. Člen 2. pa predpisuje, da morajo banske uprave izdelati poseben pravilnik o zavarovanju, ki ga mora potem odobriti še minister za kmetijstvo.

Nekatere banovine so že uredile s posebnimi uredbami vprašanje obveznega zavarovanja proti toči na svojih področjih. Glasovi, da so z obveznim zavarovanjem zelo zadovoljni, prihajajo pogosto tudi k nam. Zato je med našimi kmeti čedalje glasnejša zahteva, da se to zavarovanje uvede tudi v naši banovini.

V našem listu smo že neštetokrat osvetlili to vprašanje z vseh strani in tudi pobijali glasove, ki so izražali dvome o uspehu obveznega zavarovanja proti toči. Zdaj, ko vidimo uspehe v savski banovini, pač lahko re-

čemo, da bo zavarovanje uspelo tudi pri nas. Zganite se, ne odlašajte. Strašna nesreča na Bizeljskem nas opominja, naj ne oklevamo. O zavarovanju proti toči pišejo od časa do

Da bi imel vsak Jugosloven svoj kruh doma

Poraba živil in drugih potrebščin je zrcalo razmer, v kakršnih živimo. Zagrebški »Radnik« navaja, koliko pri nas porabimo kakšnega živila, in primerja te podatke z zadevnimi podatki v drugih državah.

Pšenice pridelamo nad 29.000.000 metrskih stotov na leto, a doma se porabi na leto na prebivalca 112 kg, med tem ko se porabi v Bolgariji 207, v Franciji 204, v Belgiji 196, v Italiji 185 kg. Tudi slabo se obdeluje pri nas žitno polje, ker pridelamo povprečno samo 7 do 9 metrskih stotov pšenice na oral, med tem ko je pridelajo v nekaterih državah tudi po 20 in več metrskih stotov na oral.

časa zastopniki zasebnih zavarovalnic, ki imajo uvedeno tudi panogo zavarovanja proti toči. Ti se zelo trudijo dokazati, kako nesmiselna bi bila uvedba splošnega obveznega banovinskega zavarovanja proti toči. Gospodje znajo zelo spretno prevračati številke in kdor jim noče brez pridržkov verjeti, da obveznega zavarovanja res ni mogoče uvesti, je obsojen v naprej za nevedneža. Toda z vprašanjem zavarovanja proti toči so se pečali že zdavnaj tudi zavarovalni strokovnjaki, ki niso zaposleni pri zasebnih zavarovalnicah, in dokazovali so, da ima samo obvezno splošno zavarovanje proti toči pomen, med tem ko prostovoljno zavarovanje lahko koristi le bogatejšim posestnikom. Kmet se ne more zavarovati pri zasebni zavarovalnici tako, da bi lahko prejel primereno zavarovalnino, kadar mu toča napravi škodo. Zavarovalni prispevki so previsoki. Če bi za zavarovanje prispevali vsi posestniki v banovini, bi prispevke lahko plačevali tudi siromašnejši. Zavarovalnica bi bila na ta način mogočen zavod, ki bi lahko poravnal škodo zavarovancem.

Nedavno smo objavili dopis nekega našega sotrudnika, ki se je v nemal za ponovno uvedbo streljanja proti toči, češ da bi potem bilo tako zavarovanje nepotrebno. Toda dokazi obstoje, da streljanje nič ne pomaga. Vsaj to zanesljivo drži, da je tako streljanje nezanesljivo sredstvo proti toči. Dokler torej ljudje ne bodo znali razganjati zlonosnih oblakov, bo kmetov obstoj zmerom ogražala toča, če ne bo zavarovan za primerno odškodnino. To so nedvomno spoznali tudi na banski upravi in morajo misliti na primerne ukrepe, ko prejemale poročila o škodi. Prizadetim občinam je treba vsaj odpisati davke, če jim že ne pomagajo še s posebnimi podporami. Zaradi škode, ki jo dela toča leto za letom v banovini, trpi bolj ali manj gospodarstvo vse banovine. Stradajoči ljudje se morajo obračati na oblastva s prošnjami za podpore. Oblastva jim morda dajo nekaj, mnogo pa gotovo ne, ker v ta namen nimajo pripravljenih sredstev v proračunu. Ne vidimo drugega izhoda razen uvedbe obveznega splošnega zavarovanja proti toči.

Uvedba obveznega zavarovanja ne bi smela biti tako težavno vprašanje, če so se zanj odločili celo v banovinah, ki sicer glede naprednega gospodarstva zaostajajo za našo banovino. Poglejte, kako je zavarovanje urejeno v teh banovinah in potem na delo brez oklevanja.

Krompirja se porabi letno na osebo: na Poljskem 943, v Nemčiji 703, v Belgiji 449, v Holandiji 335, na Norveškem 312, pri nas pa 50 kg.

Sladkor je izdatno hranivo in ga pri nas mnogo premalo uživamo. Letno ga porabijo: na Danskem 58,5, v Angliji 47,5, v Zedinjenih državah 47,2, na Švedskem 46,3, pri nas 5,5 kg.

Kave porabijo letno na osebo: na Danskem 8,18, na Švedskem 7,42, na Norveškem 6,2, v Belgiji 5,86, v Zedinjenih državah 5,86, pri nas 0,57 kg.

Piva popijemo pri nas tudi prav malo,

čprav se sicer pri nas užije mnogo alkoholnih pijač. Na osebo pride letno piva: v Belgiji 200, v Švici 63, v Angliji 60, v Nemčiji 59, na Češkoslovaškem 58, pri nas 1.8 litra.

Če se porabi malo kave in piva, nam pač ne škoduje, toda številke o porabi drugih živil so odločno prenizke. Naše ljudstvo se preslabo hrani, kar ne more biti v korist njegovemu zdravju. Sicer gornji podatki niso popolni, saj nam ne povedo, kako je z drugimi živili, vendar pa nam kličejo, da bi

bilo treba pri nas več umnega kmetovanja in več industrijskih podjetij, da bi se naš človek lahko pošteno preživljal. Pri nas se za gospodarski napredek stori premalo. Naj ob tej priliki le na kratko naglasimo, da je zlasti kmetijstvo potrebno temeljite preosnove po dobro premišljenem načrtu, ki naj bi se izvršil v petletki ali pa, če je potrebno, desetletki, o čemer smo že ponovno pisali. Ni drugega izhoda, če hočemo, da bo vsak naš državljan imel doma zadosti velik kos kruha.

Skrbeti moramo namreč, da na vsak način dosežemo čimprej krepak razvoj ostalih zdravih oces, odnosno poganjkov. Ako čas in razmere dopuščajo, je pravilno in dobro, če odstranimo tudi ovele in razbite dele posameznih listov, drugo pa pustimo, če je teh morda le polovica nepokvarjenih, toliko da ima trta vsaj nekaj listov, ki pomenijo za vsako rastlino toliko kakor želodec, dokler se ne napravijo novi listi.

Takoj po tem skrbno opravljenem delu moramo vse trtje temeljito poškopiti vsaj z žvepleno-apneno brozgo, še bolje pa z običajnim škropivom enega do pol drugega odstotka modre galice in apna; nato pa je treba trtje tudi požveplati. Če bi že po enem ali dveh dneh padel močan dež, moramo to delo čim prej spet ponoviti.

Zakaj padajo cene lesu

Prejeli smo: Vzrok je ta, da so kmetje napravili preveč tesanega lesa in so si lesni trgovci napolnili z njim skladišča. Nekateri lesni trgovci so se naveličali čakati, ker niso mogli razpečati svoje izredne količine lesa, in začeli so prodajati les za vsako ceno. To seveda silno tlači cene.

So pa še tudi drugi škodljivci, ki kvarijo cene. To so kupci brez obrti. Ti kupujejo les in ga s splavi vozijo v Banat, Srem in Beograd, ne da bi imeli svoje stalne odjemalce. Tam ga često prodajo pod kupno ceno. Taki primeri so najpogostejši iz Gornje savinjske doline. To gotovo škoduje kmetom in trgovcem. Za kmeta bi bilo važno, da oddaja les samo lesnim trgovcem z obrtjo ker samo ti lahko cene držijo in delajo na tem, da se cene ustalijo. Zdaj je samo od kmeta in ugovora odvisno, da držita stare cene, kakršne so bile pozimi, da ne pride do velike nesreče, ko bi prodajali kubični meter stavbenega lesa spet po 100 ali 115 dinarjev.

Kmetje, ustavite po možnosti izdelovanje tesanega lesa za nekaj časa in se v primeru prodaje držite cen lanske zime, to je 180 do 190 din pri Dravi, Savinji ali blizu postaje.

To, mislimo je edina možnost, s katero se varujejo cene lesu. V Bosni so cene lesa še vedno iste, kakor so bile, zato tudi pri nas ni vzroka za slabljenje.

Kako je ravnati s trto po toči

Če pustimo trtje po toči razvijati se naprej, kakor se samo hoče razvijati, bo to zelo zdivjalo, se zgostilo in ne bo dalo prihodnjemu pomlad nikakih primernih krepkih poganjkov za razvoj in sad. Važno je, da čez nekaj dni po nesreči, ko vidimo pravo razdejanje, poganjke na šparonih skrajšamo do zdravih, nepoškodovanih delov. Če pa so vsi zbiti in

brez grozda, jih kar cele odrežemo pri starem lesu.

Zelene poganjke na čepih ali palčkih skrajšamo istotako do nepoškodovanega dela, čeprav samo na 1 do 2 očesi. Če pa imajo še kaj zaroda nepoškodovanega, pustimo tega in skrajšamo zeleni poganjek le na četrt ali polovico.

ZLATA ZANKA

JAMES OLIVER CURWOOD

12

R O M A N

Vihar je kakor v oddih prenehal divjati, in Filip je ugotovil, da je Celija globoko in sladko zaspala, zakaj ko ji je prisluhnil ob zastoru, jo je slišal mirno dihati. Po kratkem odmoru je začela burja še z večjim besom pihati, vendar je ni zbudila. Filip je naložil v peč drv, kolikor jih je šlo vanjo, da ne bi Celije zeblo, nato pa se je začel mirno pripravljati na beg, o katerem se je zavedal, da bo vsekakor drzno početje.

Svojega debelega plašča ni oblekel, samo da bi bil gibnejši pri delu. Vzel je oporo iz Bramove postelje za krepelo, odprl previdno kočna vrata in stopil na prasto. Ostri zračni tok, ki je bučal mimo njegovih ušes z besnečo hitrostjo, je moral vtopiti v sebi vsak drug šum, vendar je Filip z vsemi živci svojega telesa prisluškoval in prežal v noč.

Nekje na ozkem zagrajenem svetu so volkovi Brama Johnsona. In med tem ko je naslanjaje se s hrbtom na vrata še okleval, je vedel, da je v tem grmečem hrušču orkana mogoče uiti volkovom, če se ne bo zaletel naravnost vanje, da pa bi odmor v viharju v naslednjih minutah zanesljivo pomenil njegovo smrt. Rad bi bil dal leto življenja za to, če bi mogel tudi le slutiti, kje so se zadrževale zveri.

Filip je čvrsto prijel svoje krepelo in napravil prve korake v brezno tuleče, vrtnčaste teme. Kakor strelji so ga zadevala v obličje trda, zmrzla snežena zrna. Kakor

hitro ni koča več varovala njegovega hrpta pred divjanjem viharja, je Filipa zgrabil vrtnčasti orkan, ga obrnil v krogu kakor oveli list in ga podrl na tla. Po vseh štirih je Filip lezel naprej. Prej je bil vedel, da razdalja med kočo in ograjnimi vrati ni mogla biti velika, zdaj pa se mu je zdela pot, ki jo je ubiral po kolenih in rokah, kilometre dolga, neskončna. Njegove mišice so se začele tresti, tako zelo se je napenjal, da bi v kakor saje črni, tuleči, žvižgajoči temi kaj videl ali slišal. Krepelce je vlekel za seboj. Zdaj pa zdaj se mu je zazdelo, da je začutil topel dih roparske zveri za tilnikom. Naposled je zadel v tanka debela ograje.

Filip je bil pri padcu čisto izgubil smer, tako da mu zdaj ni preostajalo drugo kakor ob plotu pretipati se do ograjnih vrat. Upiraje se z vso silo viharju je vstal. Svetlo okno koče ni bilo v območju njegovega pogleda. Opirati se je moral z eno roko na ograjo, da je mogel naprej. Vendar je zdaj, ko je stal na nogah, čutil manj groze pred volkovi.

Tudi plazenje ob ograji se mu je zdelo brezkončno. Naposled je otipal vrata. Z njegovega srca se je odvalil velik kamen. Ko je obrnil glavo, mu je zaupljivo blizu zasvetila luč iz okna koče.

Se pol minute in Filip je odprl ograjna vrata. Podprl jih je s krepelcem, da jih je proti besneniu viharja obdržal odprta. Pri

Politični pregled

Kakor vse kaže, se prostovoljci iz Spanije se dolgo ne bodo umaknili kljub vsem sklepom velesil. Po zadnjih vesteh

frankovci stalno napredujejo proti Saguntu in Valenciji.

Obe koloni frankovskega generala Arande, ki operirata desno in levo ob cesti Nules-Sagunto, sta po frankovskih trditvah oddaljeni samo kakih 40 km od Valencije. Najhujša bitka se bije pri mestu Moncofarju. Nad Valencijo frankovci stalno pošiljajo svoja letala, ki obmetavajo tamošnja skladišča vojnega materiala z bombami.

Na kitajskih bojiščih zadnje dni ni bilo pomembnejših dogodkov.

Pripravlja se velika bitka med Kitajci in Japonci za posest Hankova.

Japonci si skušajo utreti pot po prekopu, ki veže reko Jangce z jezerom Pojangom, da bi na zapadnem obrežju jezera izkrcali čete, prodrli do železniške proge proti Kantonu in tako Hankovu vzeli vse zveze. Kitajci zastavljajo vse sile, da jim to nakano preprečijo. Kitajska letala so na Jangceju potopila že več japonskih ladij. Vojska, ki so jo zbrali Kitajci pred Hankovom, šteje pol milijona ljudi.

Položaj na Daljnem vzhodu je postal splošno zelo napet. Iz Rusije prihajajo vesti,

tem ga je nov sunek vetra, močnejši od vsega dozdanjnjega divjanja, treščil s tako silo ob plot, da mu je skoro zlomil rebra. Nato jo je Filip z dolgimi skoki s Celijinim revolverjem v roki pri popuščajučem vetru planil proti luči iz koče, ki se mu je med tekom zadrževanim dihanjem zdela čudno svetla. Že je stal loveč sapo pri kočnih vratih. Storjeno je! Vzdihi olajšave se je prikrdel iz zasopljenih pljuč, in pritisnil je na kljuko.

Ko je prestopil prag, je bil še ves zmeden. Omotičen je lovil sapo. Samo dejstvo, da ga je sobni zrak zbadal v prsih kakor žareče šivanke, ga je opozorilo na nova presenečenja. Koča je bila polna dima. Ko je to spoznal, so se njegovi zmedeni čuti spet uravnali. Dim ga je pekel v oči, ki so prestrašeno gledale, kako so plameni okoli peč lizali proti odeji. Zdaj so zaslišala njegova ušesa, še napol gluha od trušča orkana, tudi pokanje goreče smole. Ko je bil odprl vrata, je zračni tok pognal plamen proti lesu poleg Celijinega zastora, in zdajci je Filip nenadno spoznal, da ne sme zamuditi niti stotinke sekunde.

Celijino ime kričeč je zdirjal v njen prostor. Njegov glas jo je zbudil. Njene oči so zastrmele v mračno dimeči se ogenj, ko je planil k njeni postelji. Še preden je čisto razumela, kaj se je bilo zgodilo, je Filip pograbil eno izmed težkih medvedjih kož, ovil s njo Celijo in jo zgrabil. Njen obraz tesno pritiskaje k svojim prsom je skočil sključen v naraščajoče plamene. Smolnati les se je vžgal že na vseh štirih stenah in vsa koča je vzgorela kakor zaboj iz lesa za podnetenje. Niti dvajset mož ne bi bilo moglo pogasiti požara. Smola je sikala in se kadila tudi

da je bil med Rusijo in Zedinjenimi državami te dni dosežen sporazum o skupni borbi proti Japoncem.

Da bi podprli kitajski odpor proti Japoncem, so hkratu ruska vojaška oblastva sklenila, da se bodo vršile velike vaje ruskega vojnega brodovja in vojske na Daljnem vzhodu. Rusko brodovje je že ob Sahalinu in začne vaje že ta teden. Ruska vojska pa se je zbrala severno od Vladivostoka. Dodeljenih ji je 2000 letal.

V Palestini je spet nemirno. Arabski teroristi

napadajo židovska naselja in angleško vojaštvo

ter uničujejo železniške proge in druge naprave. Najhujši so bili zadnje dni izgredi v Haifi, Nazaretu, Tiberiji in Tunkaremu. V Tunkaremu so angleški vojaški oddelki le s težavo obvladali arabske teroriste, ki so bili dobro oboroženi. Neprestani spopadi so zahtevali že številne žrtve.

Iz Rima poročajo, da sta se v torek sestala angleški poslanik lord Perth in italijanski zunanji minister grof Ciano

zaradi uveljavljenja že prej sklenjenega sporazuma med Italijo in Anglijo.

Kakor je znano, je angleški pogoj za uveljavljenje sporazuma umik tujih prostovoljcev s španskih bojišč. Toda po italijanskih zatrjevanjih umik prostovoljcev ne bo mogoč pred začetkom prihodnega leta. Zdaj Angleži baže pričakujejo, da bo Italija pokazala vsaj dobro voljo in umaknila že zdaj manjše čete svojih prostovoljcev iz Španije. Pogajanja se bodo še nadaljevala in je njih uspeh dvomljiv.

Iz Prage poročajo, da se

delo za sestavo narodnostnega statuta in zakonov, ki so z njim v zvezi, nadaljuje.

Načrte preučujejo z vso skrbnostjo. Med drugim bodo obnovljeni tudi bivši deželni zbori, ki bodo imeli znatna zakonodajna pooblastila. Kakor se zatrjuje, bo češkoslovaška vlada še ta mesec predložila parlamentu vse nove zakone o ureditvi narodnostnega vprašanja. Kakor piše angleško časopisje, bo dala češkoslovaška vlada narodnim manjšinam obširne koncesije, vendar pa ne bo dopustila nikakršnih notranjih mej, kakor jih zahtevajo sudetski Nemci. Tudi bo Češkoslovaška dosledno branila načela demokracije.

že na pragu in na vratih, ko je Filip opotekaje se omahoval skozi žarečo vročino na prosto.

Niti deset sekund prehitro ni prišel s svojim bremenom ven v noč. Za njim so siknili plameni ob nenadni eksploziji visoko v zrak in obdali kočo s prasketajočim žarečim plaščem. Kričeče beli jeziki so sunili iz dimnika in okna in Filipova pot skozi ograjni prostor je bila razsvetljena kakor podnevi.

Sele, ko je bil onstran ograje dosegel gozd, je Filip obstal in pogledal nazaj. Nad njegovo glavo je tožil in stokal veter po vrhovih dreves, toda hruščanje in sikanje ognja sta preglašala vse druge šume.

Filip je čutil, kako je deklet ob njegovih prsih trepetalo. Pritisnil jo je čvrsteje k sebi in je poizkusil ubraniti se groze, ki je z ledeno roko segala po njegovem srcu. Celo ko si je Celija oprostila roke iz medvedje kože in ga objela okoli vratu, ga ni minila brezupnost, ki ga je tiščala kakor orjaško breme. Koča je postala plen plamenov in z njo je zgorelo vse, kar bi bilo omogočilo rešitev Celije: živež, streha, obleka. Filip ni v tem trenutku mislil nase, temveč samo na mladenko, ki jo je držal v rokah, in v viharni temi jo je pritiskal še čvrsteje k sebi, poljubljal njene ustnice, njene oči, njene razpletene lase. Pa govoril ji je, kar je bila zdaj zavestna laž, da ni nevarnosti in da se ji ne more zgoditi nič hudega. Čutil je trepetati njeno nežno telo in jo slišal ihteti, kar mu je le še bolj živo predočevalo grozoto položaja, da je bila njena edina obleka medvedja koža. Pri tem je začutil še mrzel dotik njene gole nožice. Filip kar ni prenehal pritiskaje svoj obraz k njenemu govoriti: »Saj

ni nič hudega, ljubljena deklica! Se bova že rešila! Prav gotovo se boval«

ŠTIRINAJSTO POGlavJE

Čakanje jutrnega svita

Po teh sekundah obupa je bila prva Filipova misel, kaj bi se dalo rešiti iz kože. Še govoreč v Celijo se je spustil na kolena in jo naslonil toplo zavito medvedjo kožo s hrbtom na neko drevesno deblo. Hvalil je Boga, da je bila koža toliko razsežna, da je lahko vanjo zavil vse njeno telo.

Ko je Celijo tako zavaroval proti mrazu, je tekkel h koči. Volkov se ni bilo bati. Četudi morda še niso bili pobegnili v gozd, bi ga v tem žarečem svitu ognja — edino na svetu, česar se res boje — ne bili napadli. Zato pa je bilo toliko bolj verjetno, da je ogenj privabil nazaj Eskime. S tem se je vrsta smrtnih nevarnosti, ki so jima grozile, še povečala. Sam brez plašča in brez naglavnega pokrivala, a Celija... Filip je glasno kriknil, ko je videl, da je bil ogenj kočjo čisto uničil. Preklinjal se je zaradi svoje malomarnosti, ki je spravila Celijo v še večjo nevarnost, kakor so bile eskimske sulice in volčji zobje. Sem je kriv vsega tega! Njegova nepremišljenost, ko je bil naložil preveč drv v peč, je zakrivila požar. Pa tudi v tistem trenutku, ko bi bil iz kože lahko odnesel več kakor le medvedjo kožo, je bil brez duševne prisotnosti.

V trenutkih, ko je stal obupan pred rdečo vročino ognja, se je kakor vroč plamen zjedla v njegove možgane uničujoča brezupnost položaja. Kot ujetnika v Bramovi koči, stražena od volkov in napadana od Eskimov,

Zjutraj
za lepoto -

Zvečer
za zdravje!

Zato zjutraj, zlasti pa zvečer

SARGOV **KALODONT**
PROTI ZOBNEMU KAMNU

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

GOVED IN SVINJE. Na mariborskem sejmu so se trgovali za kg žive teže povprečno: voli I. po 5.50, II. po 4.50, III. po 3.50, telice I. po 5, II. po 4, III. po 3, krave I. po 4.50, II. po 3.50, III. po 2, teleta I. po 7, II. po 6, III. po 5, prašiči špeharji po 8, prašiči pršutarji po 7 din. — V Kranju so bili za kg žive teže: voli I. po 6.50, II. po 5.50, III. po 5, telice I. po 6, II. po 5.25, III. po 5, krave I. po 4.50, II. po 4, III. po 3.50, teleta I. po 7.50, II. 7, prašiči špeharji po 10.50, pršutarji po 8 din. Goveje meso I., prednji del 10, zadnji del 12, II., prednji del 10, zadnji del 10, III., prednji del 9, zadnji del 9, svinjina 18, slanina 17, svinjska mast 18 din.

VINO. V mariborskem okolišu stane pri vinogradnikih navadno mešano vino 5, finejše sortirano po 7 din liter.

SIROVE KOŽE. V Mariboru: goveje po 14, telečje po 18 in svinjske po 12 din; v Kranju: goveje po 12, telečje po 12, svinjske po 8 din; v Litiji: goveje po 10, telečje po 12, svinjske po 6 din; v Lendavi: goveje po 8, telečje po 12 din za kg.

KRMA. V Mariboru: seno 60, slama 30 din; v Lendavi: seno 30, slama 10 do 12 din; v Kranju: seno 75, slama 50 din za 100 kg.

VOLNA. Na sejmu v Kranju je bila neoprana volna po 28 do 32, oprana pa po 38 do 38 din kg.

MED. Čist med je stal v Mariboru 20 din za kg.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili 12. t. m. v devizah (s prišteto premijo):

1 holandski goldinar za 24.01 do 24.16 din;
1 nemško marko za 17.53 do 17.67 din;
1 angleški funt za 214.67 do 216.72 din;
1 ameriški dolar za 43.30 do 43.67 din;
100 franc. frankov za 120.07 do 121.50 din;
100 češk. kron za 151.14 do 152.24 din;
100 italijanskih lir za 228.74 do 231.82 din.
Vojna škoda se je trgovala v Beogradu po 478 din. Nemški klirinški čeki so se ponujali v Ljubljani po 14.75 din.

Sejmi

17. julija: Muta, Radeče pri Zidanem mostu, Sv. Filip v Veračah, Zdenska vas;
18. julija: Velenje, Zabukovje;
19. julija: Kropa (kramarska nedelja);
20. julija: Bogojina, Koprivnik, Loka pri Žusmu, Vitanje;
22. julija: Slivnica pri Celju (Sv. Urban), Sodražica, Štrigova;
24. julija: Semič;

Drobne vesti

= Dravska banovina dobi posojilo 43 milijonov dinarjev. Ravnateljstvo SUZOR (sre-

sta vendar imela še streho, živež in obleko, kar jima je dajalo možnost življenja in borbe. A zdaj... Vzdignil je roko na svojo golo glavo in ugotovil smer vetra. Ko je bilo besnenje viharja ponehalo, je začel naletavati sneg in s snegom se bo povišala temperatura. Zdaj je bilo kakšnih dvajset stopinj pod ničlo. Če se veter ne poleže, bodo njegova ušesa v eni ali dveh urah premrla.

Filipov duh je deloval mrzlično. Čutil je strašno premoč, proti kateri se je boril. Življenje dekleta, ki skoro golo čaka v medvedji koči nanj, je zdaj odvisno čisto od njega. Brez njega se ne more premakniti z mesta, ker bi njene gole noge v snegu v nekaj minutah zmrznila. Če se njemu kaj zgodi, bo tudi ona umrla. Njena nemoč ga je zdajci navdala z divjim veseljem popolne posesti. Zdaj je Celija le še ženska, ki jo ljubi. Postala je njegov otrok, ki ga mora nositi v naročju in ga varovati pred vetrom in mrazom, dokler se le še kapljica krvi giblje v njegovih žilah. Nobene pregraje ni več med njima. Da jo je šele včeraj prvič videl, je zdaj brez pomena. Svet se je izpremenil. Filipova duša je premagala strah in njegove misli so se začele zbirati.

Doslej še ni mislil na ono drugo kočjo, mladenko katere je bil šel z Bramom. Ko se je spomnil tega zatočišča, bi bil skoro glasno zavriskal. Ta kočja je najina rešitev. Oddaljena ni več kakor osem do deset milj, in prav gotovo jo bo z lahkoto našel. Gre samo za to, da pride čimprej do nje.

Ko se je bil vrnil k Celiji, je začutil v njenem veselem glasu, kako se je razveselila njegove vrnitve. Njemu se je zdelo, da ni njen glas prav nič plašno zvenel, temveč da

dišnjega urada za osiguranje radnika, to je osrednjega urada za zavarovanje delavcev) v Zagrebu je v načelu odobrilo dravski banovinski posojilo 43 milijonov dinarjev za banovinske bolnišnice, s šestodstotnimi obrestmi. Vrnilo se bo posojilo v teku 25 let. Banska uprava v Ljubljani namerava s tem denarjem zgraditi, odnosno preurediti in povečati bolnišnice v Mariboru, Celju, Murski Soboti, Brežicah, Novem mestu, Slovenjgradcu, Ptuj, Radgoni in Vojniku. Posojilo se bo dalo v obrokih. Prvi obrok posojila v znesku 20 milijonov dobi banska uprava drugo leto.

= **Država bo uravnavala cene pšenice.** »Službene novine« so objavile uredbo ministrskega sveta o državnem posredovanju na pšeničnem trgu. Po tej uredbi bo izvedel posredovanje Prizad z nakupom pšenice po cenah, kakor jih bo določil minister za trgovino in industrijo v sporazumu s kmetijskim ministrom. Za te kupčije potrebni kapital 250 milijonov din bo zagotovil Prizadu finančni minister z državnim jamstvom.

= **Hmeljski nasadi v Savinjski dolini so zelo neenakomerni.** Rastline so zaostale v razvoju in se splošno računano, da pridelek glede množine letos v nobenem primeru ne bo dosegel lanskega. Seveda pa sta kakovost in tudi še množina pridelka zelo odvisna od vremena naslednjih tednov.

= **Stanje hmeljskih nasadov v Češkoslovaški prilično zadovoljivo.** Nemški odsek žateškega hmeljarskega združenja poroča, da je v zadnjih tednih padel nujno potreben dež, vendar se je vreme ohladilo in so bile zlasti noči hladne, kar ni ugodno vplivalo na hmeljsko rastlino. Stanje nasadov je nadalje neizravnano. Zaradi vlage je opaziti številnejše sledove peronospore, ki pa bodo izginili, če bo vreme toplo. V splošnem je stanje nasadov zadovoljivo.

= **Izredno dobra svetovna žetev pšenice.** Poročilo mednarodnega zavoda za kmetijstvo v Rimu pravi, da skoro v vseh pšenično pridelujočih državah računajo z izdatno žetevjo. Kakor kaže, bo letošnja svetovna žetev dala 100 milijonov ton presežka, pri čemer pa Rusija, Irak in Kitajska še niso upošteevane.

= **Privredna zadruga v Mariboru bo likvidirana.** Banska uprava v Ljubljani je vzela poročilo o občnem zboru te zadruge na znanje ter je sprejela sklep, ki sta ga predlagali predstojništvo mestne policije v Mariboru in okrajno sodišče, da se zadruga lik-

vidira. Izdana je tozadevna odločba o likvidaciji zadruge. Za likvidatorja je imenovan okrajni podnačelnik Boris Modričan.

D O P I S I

STRIGOVA. Vsi ste mogli spoznati letos, kako lepe in poceni so bile Vodnikove knjige. Kdor jih ne pozna, naj si jih ogleda v Senčarjevi trgovini. Članarina za knjige, ki jih bomo dobili letos pred božičem znaša 22 din, ki jih lahko plačate v Senčarjevi trgovini, kjer boste potem prejeli 4 lepe knjige, med katerimi je z mnogimi lepimi slikami opremljen koledar. Članarino plačajte čimprej!

Domače novosti

* **Kraljica Marija je odpotovala v London.** V torek je Nj. Vel. kraljica Marija odpotovala v Bleda v London, kjer bo ostala nekaj časa.

* **Knez namestnik v Ljubljani.** V torek proti večeru je prispel v Ljubljano v svojem avtomobilu Nj. Vis. knez namestnik Pavle, ki biva za počitnice na svojem gradu na Brdu pri Kranju. Ko je vozil po glavnih ulicah ga je prebivalstvo povsod, kjerkoli ga je spoznalo, pozdravilo s prisrčnimi počastitvami. Popoldne v torek se je mudil v Ljubljani tudi predsednik vlade g. dr. Stojadinović.

* **Odkritje spominske plošče pesniku in pisatelju Antonu Umeku-Okiškemu** ob priliki stoletnice njegovega rojstva bo 31. t. m. v njegovih rojstni vasi na Okiču pri Boštanju ob Savi. Ta dan bo v vaški podružnici proščenje in zato bo udeležba domačinov velika. Izohdišče za Okič je postaja Sevnica ob Savi. Tam bodo vozovi za goste na razpolago za malenkostno odškodnino do vnožja Topolovca; od koder je urohoda po senci do Okiča. Spored objavimo kasneje. Prireditveni odbor.

* **Novi kovance bo naša država začela kovati.** Najprej bodo kovali kovance po 10 din, ki bodo iz čistega niklja. Nakovali bodo 20 milijonov kosov v skupni vrednosti 200 milijonov dinarjev. Potrebna količina niklja se bo uvozila iz tujine. Za drobiž po 2, 1, 0,50, 0,25 in 0,10 din, ki bodo iz aluminijškega

brona, ima država dovolj potrebne kovine doma. Srebrni kovanci po 20 in 50 din bodo skovani iz legure, ki bo imela 75 odstotkov srebra in 25 odstotkov bakra.

* **Zamenjava 100dinarskih bankovcev.** Dne 22. t. m. poteče rok za zamenjavo 100dinarskih bankovcev izdaje Narodne banke kraljevine Srbije. Pozneje ti bankovci ne bodo več zakonito plačilno sredstvo in Narodna banka jih ne bo več sprejemala. Pač bo pa mogoče iz obtoka vzete bankovce tudi po tem roku predložiti v zamenjavo glavni državni blagajni, ki bo bankovce zamenjala za nove, stare pa uničila.

* **Sneg v juliju.** V noči na nedeljo se je med deževjem, ki je trajalo s presledki vso noč, vreme sumljivo shladilo. Zato ni bilo čudno, ko se je zjutraj razširila vest, da je padel po vsem Triglavskem pogorju in po Karavankah sneg. Vsi vršci z več ko 1200 m. nadmorske višine so dobili bele kape. Za letni čas je sneg tudi na visokih gorah redek gost.

* **Pristanek nemškega vojaškega letala na Krškem polju.** V petek se je spustil na Krško polje pri Župečji vasi nemški vojaški šolsko-lovski dvokrilnik, ki ga je pilotiral narednik Bach. Kakor je izpovedal imenovan je na letu iz Gradca v Celovec v megli zabredel nad naše kraje. V bližini je tudi francoski dvomotornik, ki je pred dobrim mesecem pristal zaradi pokvare v motorju in ga zdaj tam popravljajo. Nemško letalo je nekaj dneh spet odletelo.

* **Menda ni na Slovenskem večjega kraja,** kjer že ne bi prebrali knjige »Crna vojna« s pretresljivimi spomini na najžalostnejšo dobo v svetovni zgodovini. Knjiga nam strnjeno podaja pretehtana poglavja iz življenja naših vojakov v poslednjem letu svetovnega klanja. Posebno močno so opisani znani judenburški dogodki, ko je moralo šest naših mož in fantov pred puške, dolga vrsta obsojencev pa v ječo, odkoder jim je šele prevrat odprl vrata v svobodo. Knjiga »Crna vojna« je vsem, ki smo ono grozno dobo preživeli, predočila sliko tistih žalostnih dni, mlajšemu pokolenju pa je zlasti v današnjih nemirnih časih opomin na strahote svetovne vojne. Knjigo, ki obsega 120 strani, naročite okusno opremljeno za 11 din, vezano pa po 16 din pri založbi »Cesta« v Ljubljani, Knafljeva ul. 5. Poština je v gornjem znesku že vračunana. Pišite dopisnico, nakar prejmete položnico. In ko vpošljete enega iznad nave-

je bil poln veeslja, da se je v tej črni noči vrnil k njej. Sklonil se je k njej in jo skrbno in toplo zavil v veliko medvedjo kožo, nato pa jo je spet vzel v naročje. Poljubil je njena mehka usta in ji zašepetal, da mora biti čim tišja na poti skozi gozd. Ker je te besede zelo tiho šepetal, je razumela, kaj je mislil.

Filip je bil Celijo preko ušes zavil v kožo, toda nenadno je začutil, kako si je ena izmed njenih rok poiskala pot iz toplega kožuha in se oprijela njegovega lica. Na lico je obstala in z njo sta izpovedala Celijina duša in telo tisto, kar je napolnilo Filipa s pogumom, da bi se bil začel boriti z vsem svetom.

Dolgo časa oba nista izpregovorila besede. Stokanje vetra v vrhovih dreves je postajalo tišje in tišje, in zdajci se je pokazal košček svetlejšega neba skozi špranjo v oblaki steni. Vihar se je bil umiril. V teku zadnje četrti ure je bil začel naletavati sneg v velikih, mehkih kosmih. Ko se bo zdanilo, bo sled za njima povsod čisto zasnežena. Zato je dirjal Filip naprej, kolikor hitro sta dopuščala tema in zarasli gozd. Kolikor natančno je mogel, se je držal smeri proti vzhodu. Težo dragocenega bremena v naročju je komaj čutil.

Filip je ocenil razdaljo od zgorele kože na najmanj pol milje, ko je prvič obstal, da se odpočije. Se celo tukaj je govoril tiho. Postavil je dekle na štor padlega dreveza. Z eno roko ji je podpiral hrbet, z drugo roko pa jo je preiskal, ali je vsa pokrita. Pri tem se je dotaknil enen njenih golih nog. Celija se je nekoliko zdrznila, potem pa se je za-

smejala, in Filip se je prepričal, da je tudi ta noga udobno in toplo zavita.

Kmalu je Filip spet nastopil pot. Ko je po debeli mlji korakanja naletel na gosto skupino jelk, ki skozi njih veje sneg in veter nista prihajala, je napravil iz jelovih vej gnezdo za Celijo, da bi tu počakala dneva. Napeto sta oba prisluškovala v noč. Enkrat je zaslišala Celija tožeče vzruženje enega izmed Bramovih volkov, dvakrat pa se je zadelo Filipu, da je čul človeške glasove iz velike daljave. Drugič se se Celijini prsti čvrsto oklenili njegove roke, s čimer mu je hotela povedati, da je tudi ona slišala nekaj.

Filip je pomislil na Eskime in je pustil Celijo samo, da bi si ob robu jelove gošče ogledal sled, ki jo je bil napravil. Prišla sta bila čez malo jaso in čeprav njuna sled v gošči ni bila stara niti pol ure, je bil sneg vendar skoro čisto prekril vsa znamenja njunega potovanja. Filip je zelo upal, da bo sneg naletaval še nadaljno polovico ure. V tem času se mora njuna sled razen v notranjosti gošče čisto zabrisati. Seveda se je Filip zavedal, da ni imel opravka z belci ali Indijanci. Eskimi so noči navajeni sledni psi in loveci. Pet mesecev vsako leto je njih življenje odvisno od oprezovanja in ubijanja v temi. Če jih je goreča koča privabila nazaj, potem je mogoče, da celo verjetno; da so jima tesno za petami.

Prislušujoč je stal pred goščavo in napejal oči, da bi bil videl skozi goste padajoče snežinke. Čul je biti svoje srce in počasi in nepremagljivo se ga je lotevalo nekaj, kakor prva slutnja — opomin, da je tik pred nevarnostjo. Njegove mišice so se napele in pripravil si je krepelce za udarec.

Ko je stal držel kol čvrsto v roki na mestu, se mu je zdelo, kakor bi bil svet prenehal dihati. Čakal je in prisluškoval. Veter je bil utihnil. Nih vzhovi dreves niso šumeli in prav noben glas ni motil tišine. Ta globoki molk po strahotnem divjanju viharja je čudo arktide, ki Filipu ni bilo novo, vendar pa mu je tokrat mučno stiskalo grlo. Nenadno so mu začeli nesumni dogodki, kakor padanje snežnik ali njegovo lastno dihanje in bitje srca, kot trušč groma zveneti v ušesih. Izkušal je otresti se čudne tesnobe, a se mu ni posrečilo. Prisegel bi bil, da je nekje v okolici nekje bitje prav tako, kakor on napejalo vse sile svojih čustov, da bi predlo temo, ki se je počasi umikala.

Temnejše sence so se začele ostreje kazati iz sive zmehnjave. Drevesni grmi so zavzele različne oblike. Nad Filipovo glavo so se vlekle zadnje težke oblaki pod nebom. Nič več se ni premaknil, ko se je bil iskajoč zaščito čisto temo stisnil k nekje jelki. Vprašal se je, ali Celije morda ni strah, ker se tako dolgo ne vrne kamje? Toda ni mogel premagati svoje nemoči, da bi bil napravil tudi en korak. Nekaj se je pripravljalo. To je čutil z nepogojno zanesljivostjo, vendar ni mogel ničesar videti, ničesar slišati.

PETNAJSTO POGlavJE

Filipovi prvi uspehi

Filipu se je zdel kakor cela večnost čas, ki ga je naslonjen k drevesu prebil čakajoč in prislušujoč. Zdaj je postalo toliko svetlo, da je videl na razdaljo petdeset metrov okrog sebe.

(Dalje.)

denih zneskov, vam bo knjiga takoj dostavljena.

* Tragična smrt našega Sokola v Dubrovniku. Zadnje nedeljo so na Bohinjski Beli pokopali vojaka Ivana Zupana z Jesenic, ki je bil na vojaškem strelišču v Dubrovniku po nesreči ustreljen. Pogreba so se udeležili Sokoli z Jesenic, Gorij, Bleda in Blejske Dobrave z jeseniško sokolsko godbo in prapori na čelu. Pred hišo žalosti se je zgrnila velika množica ljudi. Vojaki trobentači so zatrobili poslednji pozdrav in že je krenil dolg žalni sprevod po beli cesti. Takega pogreba Bohinjska Bela še ni videla. Na čelu sprevoda so Sokoli, Sokolice, odbranovci in vojaki nesli krasne vence, med njimi tudi venec Sokola iz Dubrovnika. Za prapori blejskega, gorjanskega in jeseniškega Sokola je korakala dolga vrsta Sokolov v krojih in v meščanski obleki. Sledili so oficirji in vojaki planskega polka z Bohinjske Bele in sokolska godba, ki je vso pot igrala žalostinke. Krsto so nesli Sokoli, tudi častno stražo so sestavljali Sokoli in vojaki z nasajenimi bajoneti. Za krsto in sorodniki se je vila dolga, dolga vrsta ljudi. Ob grobu se je z ganljivimi besedami poslovil od mladega nacionalista član jeseniške Narodne odbrane Josip Starič, v imenu jeseniškega Sokola pa starešina br. dr. Makso Obersnel. Prapori so se sklonili nad grobom, sokolska godba je zaigrala žalni korol, nato pa je zemlja sprejela truplo splošno priljubljene mladeniča v svoj objem.

* Koroške vesti. V kratkem bo popravljena cesta skozi vas Steben pri Globasnici. Bajje jo bodo tudi asfaltirali. — V Borovljah so puškarji še zmerom slabo zaposleni, čeprav se kažejo pri vseh drugih podjetjih že lepši časi. Lovski zakon v Nemčiji se razlikuje precej od bivšega avstrijskega in je delno zelo strog. Lov je dražji in lovska karta sama stane štirikrat toliko. Zaradi tega marsikateri lovec čaka z naročilom, kar znatno vpliva na puškarsko industrijo. Govorilo se je, da bo prišla komisija, ki bo popujala vse puške, ki so odveč. Komisija iz Nemčije je res prišla, pa še ni nič kupila. Puškarji še vedno upajo na večja naročila iz Nemčije. — Župnija Kamen proslavi te dni svojo 700letnico.

* Žrtev podivjanca. V noči na ponedeljek je napadla v Vitanju neka družba izživajočih fantov 24letnega načelnika vitanjskega Sokola Vilija Purka, ki je nadomestoval obolenega nočnega stražarja. Eden izmed napadalcev je zabodel Purka v srce, da je kmalu

izdihnil. Kakor so orožniki z vestnim poizvedovanjem ugotovili, ima življenje Vilija Purka na vesti Jože Žalnik, klobučarski pomočnik, doma iz Župečeje vasi pri Cerkljah ob Krki. Z njim so bili aretirani pajdaši brata Alojz in Ivan Štruc in Jakob Dežman. Osumljeni so bili z vitanjskim avtobusom prepeljani v Celje, kjer so jih izročili okrožnemu sodišču. Pokojni Purk je bil priljubljen mladenič in marljiv sokolski delavec. Prišel je bil pravkar s praškega zleta. Tragično preminulemu Sokolu bo ohranjen časten spomin!

* Sprejem v podčastniške šole. Inženjska in artilerijska podčastniška šola (starost od 18 do 21 let); Strokovna mornariška in pomorska vazduhoplovna (od 18 do 20 let); Strojna mornariška (od 15½ do 18½ leta starosti). Vsa tozadevna pojasnila dobite ustmeno ali pismeno: Koncesionirana pisarna Per Franc, kapetan v p., Ljubljana, Maistrova ulica 14. Za pismen odgovor je priložiti kolek za 6 din.

* Sokolske kroje, kompletno izdelane kakor tudi samo sukno in posamezne predmete nudi po ugodni ceni Stermeckl — Celje.

* Mladeniči rekruti ki ste potrjeni, pa imate skrajšan rok službe, želite čimprej vstopiti v kader ali odložit službo v kadru informirajte se in uredite svoje zadeve pravočasno! Ako je rok zamujen, se ne da več pomagati. Tudi vsa ostala vojaška pojasnila daje za malenkostno plačilo koncesionirana pisarna Per Franc, kapetan v p., Ljubljana, Maistrova ulica 14. Za odgovor priložite kolek ali znamko za 6 din.

* Naplavljen truplo spoznano. 24. junija je naplavila Drava na Fali žensko truplo, katerega niso mogli prepoznati. Šele zdaj se je ugotovilo, da je bila naplavljena 49letna kočarjeva žena Marija Kupertjeva iz Radelca pri Selnici. Zapušča tri otroke. Nekateri pravijo, da je bila večkrat duševno zmedena.

* Samomor izdajalca domovine. Po poročilih berlinskih listov je v Berlinu izvršil samomor Miloš Bogičević, nekdanji uradnik v srbskem zunanjem ministrtvu. Bogičević je bil leta 1915 odstranjen iz srbske službe, ker je stopil v službo takratnih osrednjih velesil. Nato je javno izdal svojo domovino ter v tuji službi pisal razne knjige, s katerimi je poskušal na podlagi ponarejenih listin dokazati, da je bila Srbija kriva za nastanek svetovne vojne. Po vojni je Bogičević padal

Pravi čudež! Naše sivkasto perilo je naenkrat dobilo belo barvo. Naša nova pomočnica mi ni dala poprejš miru, dokler ji nisem dovolila, da je kupila tisto dobro terpentinsvo milo Zlatorog. Nihče ne bi verjel, kako izdatno je, kako čudovita čistilna moč je v njem, kako voljno-mehko je perilo po njem, kako lepo belo in duhteče!

TERPENTINOVNO MILO
Zlatorog

v svojem izdajalskem delu vse niže, dokler ni pred dnevi obupal.

* Požar v Zalogu. Nedavno ponoči je nastal ogenj v hiši posestnice Lucije Proškove v Zalogu. Poslopje je zgorelo do tal. Gasilci iz Zaloga, Zgornjega Kašlja in od Device Marije v Polju so v dobri uri požar omejili. Pri požaru v Zalogu se je hudo ponesrečil gasilec, posestnikov sin Anton Ložar iz Zaloga.

* Požar v ranih urah. V nedeljo v ranih urah je začela goreti Hermanova hiša v Mali vasi pri Ježici. Prvi je opazil požar Rudolf Omladič, ki je spal na podstrešju. Ko je bil prišel okoli dveh zjutraj domov, je zaslišal sumljivo prasketanje na podstrešju. Ker je pa mislil, da je šum izviral le od dežja, je

je solnce, ki je pošiljalo svoje žarke skozi dvoje oken. Zdelo se je, kakor bi bili njeni zlati lasje goreli, in solčni lesket se je igraval na njenem vratu. Beli rokavi so se ob robovih iskrali, kakor bi bili tam vsi srebrni. Ne da bi bila pogledala kvišku je Julka odgovorila na pozdrav svojega zaročenca. Z iglo je zaznamovala rob na platnu, ki ga je vezla.

Janez je zakrilil z rokama in napravil dve pesti, kakor bi bil zagrabil nevidno srečo, ki je plavala okoli njega. »Danes, ljubica, sem pa zadel pravi trenutek. In takšna si, kakor bi bila vsa iz solnca in luči!« Potem je obsedel zraven nje in preden se je zavedla, jo je že držal okoli pasu in jo poljubljaj po licih.

Za nekaj časa se je prepustila njegovemu milovanju. Počasi pa se je le začela braniti. »Kaj pa če pride mati?« je potem iznenada vzkliknila.

»Nje pa ne bo.« Se enkrat jo je poljubljaj. »Danes se moram nasititi za vse lačne dni.«

»Toda mati tega ne mara. Nehaj ali pa...«

Izvila se mu je in mu nastavila ostro iglo.

»No, kaj pa misliš!« Hotel je z rokama okleniti njeno glavo. »Tega pa vendar ne boš storila!«

Julka se je zahihitala. Njene oči so iznenada dobile čisto drugačen sijaj, potem pa ga je po bliskovo sunila s šivanko v prst.

»Av! Julka, tega pa ne smeš!« Janezov obraz je bil napol zmeden, napol užaljen.

Pogledala ga je kakor otrok, ki se mu je nekaj nepričakovane posrečilo. »No, ali zdaj vidiš, da se upam?«

»No, tega si pa nisem mislil, da bom dobil tako hudo ženo,« je rekel in se posmejal.

VAŠKI APOSTOL

PO L. GANGHOFERJU

PRIREDIL B. R.

»Tedad se je stari Gozdnik zasmeljal: »No, no, tako hudo pa spet ni. Saj je treba zmerom vrata odpreti, če hočeš zapeljati voz na senik!«

»Lahko se še zmerom kaj preobrne,« je oprezno odvrnila Jeznica.

In potem so prišli za Janeza hudi dnevi. Kajti Jeznica je imela menda del lastnosti, ki jo pripisujejo samo bogu in vragu: da je bila povsod. Tu ni pomagala nikakšna zvijača, nikakšna jeza, nikakšno upiranje. In še Julka je začela za materjo ponavljati besede: »To ni lepo... To se ne sme... To se ne spodobi...« Janez je bil časih kar slabe volje, da je Julka svojo ljubezen ogradila s tako trnjevo ograjo. Saj o tem, da ga ima rada, ni več dvomil. Bila je pač ena izmed najbolj »pridnih«, in to lažiti se je moral z mislijo: »Takšnega pridnega dekleta pa še nihče ni dobil.« In čes, ko bo smel z vročo ljubeznijo zbuditi to, kar je spalo v duši njegove Julke in se je samo časih zaiskrilo iz njenih mirnih oči, se mu je zdel še tako daleč! In čim bolj je silil k Julki, tem opreznejša je postajala Jeznica. Če bi bila časih hotela usoda, da bi bila materina pazljivost popustila, bi bil Janez tako srečen! Toda zaman je čakal na ta trenutek.

In ker je bilo tako, ni nič čudnega, da je Janez tisti zimski dan, ko je govoril z župnikom, tako iz srca zaukal, ko je zagledal Gozdnico, ki je gazila skozi sneg k sosedovi

hiši. Potuhnil se je za grmovje, in ko mu je izginila izpred oči, je bil kar naenkrat pri Jeznikovih. Tiho je obstal in prisluhnil pred hišo, tako zmeden, kakor bi mu bilo usojeno, da se mu bodo ljubezenske sanje že prihodnji trenutek uresničile, Julka je bila doma. Slišal je njen veseli smeh iz izbe. Toda še neki glas je začul. Moški glas. Janez je namršil obrvi. Toda preden se je utegnil zjeziti, se je že pomiril. Samo Miha je bil, domači hlapec. Hlapec je treba poslati iz sobe, pa bo vse v redu.

Smejal se je svoji neumni misli in stopil proti hišnim vratom. Tedaj sta v izbi iznenada oba glasova utihnila. V veži je srečal Janez hlapca Miho, suhega dedca s posmehljivim pogledom. Bel predpasnik je imel opasan, iz telovnikovega žepa pa mu je gledala zakajena pipa. Pokimál je Janezu in mu nekako dobrohotno šepnil:

»Danes si pa dobro zadel. Stare ni doma.« Mladi Gozdnik se ni maral spuščati v nikakšno preveliko domačnost.

»To pa že sam dobro vem,« je samo rekel. In ko je hlapec še čakal na pragu, kaj se bo zdaj zgodilo, je odprl Janez vrata v izbo. »Ljubica! Srce moje!« je vzkliknil. Iztegnil je roke in obstal kakor prikovan, kakor bi se bile morale njegove oči šele navaditi lepe slike, ki jo je videl pred sabo.

Julka je sedela v kotu za mizo. Zalivalo jo

legel in trdno zaspal. Uro nato ga je naenkrat prebudilo silno pokanje opeke. Pogledal je skozi odprtino in opazil, da je bilo vse poslopje in plamenih. Preplašen je zbežal po stopnicah navzdol. Med tem so opazili ogenj tudi bližnji sosedje in prihiteli na pomoč. Gasilci so imeli zelo naporno delo, ker v bližini ni hidranta. Morali so napeljati cevi do Save. Po izjavi lastnika hiše je nastal požar najbrž zaradi neprevidnosti neke stranke v hiši.

* **Mlada žrtev Save.** V soboto popoldne je v Mednem Sava terjala svojo žrtev. Tam se je mudil na počitnicah 15 letni Milan Kastelec, četrtošolec državne klasične gimnazije v Ljubljani. Mladi dijak je pri kopanju zašel v vrtinec in utonil. Doma je bil iz Zgornje Šiške.

* **Požar v Andrencih.** Posestniku Bašarju Leopoldu v Andrencih v Slovenskih goricah je domačija zgorela do tal. Ogenj je upepelil tudi mnogo sena in gospodarsko orodje. Požara je kriv 13letni hlapček Slavko Jurančič, ki je hotel z gorečim šopom slame uničiti roj os na gospodarskem poslopju.

* **Huda nesreča pri streljanju.** V nedeljo so imeli za Zgornji Ponikvi pri Žalcu novo mašo. Ko je ob tej priliki streljal 19letni posestnikov sin Stanko Ograjenšek z Zg. Ponikve z možnarjem, se je možnar nenadno razletel. Naboj je razmesaril Ograjenšku levico in ga ožgal po vsem obrazu. Ograjenška so oddali v celjsko bolnišnico, kjer so mu morali levico odrezati v zapetju.

* **Žrtev strela je umrla.** Pred nekaj dnevi smo poročali, da bo žena dimnikarja Tratnika, ki jo je ta obstrelil, najbrž okrevala. Od kraja je res bilo videti, da rana ni prenevarna. Ranjenka zaradi tega tudi ni privolila v to, da bi ji roko v rami odrezali, kar ji je zdravnik svetoval. Roko in ramo so ji zato dali v sadreni ovoj, a je nastopilo zastrupljenje krvi in ranjenka je umrla.

* **Strela zažiga.** Pri nedavni nevihti je udarila strela v kletno poslopje posestnika Jakoba Lamperta v Sveči pri Stopercih. Poslopje je zgorelo do tal.

* **Smrt otroka v Dravi.** Ob Dravinem nabrežju v Spuhlji se je igral 5letni sinček posestnika Jožefa Šilaka. Otrok se je splazil na obrambni zid, kjer pa je izgubil ravnotežje in omahnil v deroče valove Drave. Na pomoč so takoj prihiteli ljudje, vendar je bilo vse zaman.

* **Trileten otrok na dnu vodnjaka.** Na Pobrežju pri Mariboru se je pri še nedograjenem vodnjaku igrala triletna Jožica Udiče-

va. Ker je otroka zažejalo, je segel po zajemalki in hotel piti. Pri tem pa se je tako nagnil preko ogrodka, da je zajemalka s svojo težo potegnila otroka na dno vodnjaka. Sreča v nesreči je bila, da so ljudje v bližini opazili, da otroka ni več nikjer. Ko so pogledali v globino, so opazili na dnu otroka ki je plaval na vodi in klical na pomoč. Dvignili so zajemalko iz vodnjaka, nato se je po vrvi spustil nekdo na dno in dvignil otroka vsega premočenega in odrgnjenega iz vodnjaka. Otroka so oddali v splošno bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili, da otrok razen odrgnin ni utrpel nobenih drugih poškodb.

* **Lani povodenj, a letos toča.** V nedeljo popoldne se je v delu Dolenjske usula toča, ki je v dobrih petih minutah opravila svoje pogubno delo. Najbolj prizadeti so Velike Poljane, Klenovnik, Zagrad, Hrastenk, Zagrad-ska gora, Telčice, Dole, Jelendol, Česenjce, Znojile in Rogatice. Toča je oklestila vse vinograde in polja. Po nekaterih njivah se sploh ne pozna, kakšno žito je raslo. Pomoč je nujno potrebna.

* **Smrtna nesreča.** Posestnik Miše France, po domače Tomaž, iz Višenj, je kupil koso, pa mu ni bila všeč in jo je hotel vrniti. Navezal je koso na kolo in se odpeljal proti Strugam, da zamenja koso z drugo. Ko se je pripeljal vrh klanca nad Zvečim in zapeljal po klanecu navzdol proti Strugam, je kot neskušen kolesar zavozil na stran čez škarpno. Sklepana kosa mu je globoko prerezala vse žile na notranji strani meč na nogi in nesrečnež je izkrmavel. Štel je komaj 21 let. Zapuščena mlada vdova.

* **Huda toča tudi v krški občini.** Neurje, ki je predzadnje nedeljo tako opustošilo bizeljski okoliš, je hudo prizadelo tudi dobršen del krške občine. Nevihta s točo je zajela vasi Zgornje, Srednje in Spodnje Ptiavško, Strmo rebro, Stražo sv. Valentina, Mladevine in del Gore sv. Lovrenca. Klasje je ponekod docela zbito in prazno. Občutna škoda je bila ugotovljena tudi na vseh drugih poljskih pridelkih, posebno na turščici, krompirju in fižolu. Največjo škodo pa so utrpeli vinogradi, ki so bili v najbučnejši rasti. Pomoč bo nujno potrebna tudi tu.

* **Nova žrtev granate.** Te dni sta se odpravila na Rombon 17letni Komačev Tone in njegov 19 let stari tovariš Tone Leban, oba iz Bovca. Med potjo sta našla granato. Fanta sta se polakomnila lepih denarcev, ki bi jih izkupili za železo in razstrelivo, in sta takoj skušala razstaviti granato, ki pa se jima je

pod udarci s kamnom razpočila. Leban je bil k sreči le laže poškodovan, Komacu pa je odtrgalo vseh pet prstov na levici. Spravili so ga v goriško bolnišnico.

* **Velika žaga na Milanovem vrhu je zgorela.** V noči na preteklo sredo je nenadno začela goreti velika žaga na parni pogon na Milanovem vrhu nad Prezidom, last tvrdke Franc Žagar. Nočni paznik je komaj še mogel odpreti ventil za sireno, ki je začela tuliti in klicati na pomoč. Ljudje so prestrašeni vstali in prihiteli na kraj požara, pomagati pa niso mogli, ker je pretežno lesena žaga gorela že z velikim plamenom, a tudi vode je premalo v bližini. Žaga je zgorela vsa hkratu z dvema delavskima stanovanjskima zgradbama. Rešiti niso mogli prav ničesar. Zahvaliti se je le brezvetrovnu vremenu, da nista postali plen ognja tudi ravnateljstva hiša in gostilna. Požar žage je hud udarec za delavstvo, ki je zdaj brez zaslužka.

* **Otrok zažgal domači hlev.** V Pivoli pri Račah je zgorelo gospodarsko poslopje posestnika Franca Visočnika, na hiši pa ostrešje. Ugotovili so, da je požar povzročil 7letni domači sin Stanko, ki je izmaknil v kuhinji vžigalice ter zažgal seno. Ko je videl, da je začelo goreti gospodarsko poslopje, se je skrivil v hlev, kjer so ga sosedje v zadnjem trenutku našli in rešili.

* **Huda toča pri Slovenjgradcu.** Te dni se je med bliskanjem in grmenjem nad slovenjgraško okolico utrgal oblak in med silno ploho je začela padati za lešnik debela toča, ki je napravila po vsem polju v okolici velikansko škodo. Uničila je ubogemu kmetu mnogo tako lepo se obetajočega pridelka. Dolžnost odločilnih činiteljev je, da po tej hudi nesreči priskočijo našemu kmetu s primerno podporo na pomoč.

* **Obup zaljubljenega fanta.** V Zagorju je nad svojim mladim življenjem obupal 25letni delavec Anton, doma s komljanskih hribov. Zaposlen je bil pri rudniških apnenicah, stanoval pa je v Šklendrovcu, kjer se je zgleдал v neko 30letno vdovo. Vdova je njegovo ljubezen odločno zavračala in mu tudi povedala, da se ne misli nikdar poročiti. Odklonitev ja fanta silno potrla. Kupil si je vrv in se obesil vpricho vdove. Vdova je poklicala mostninarja in nekega krojača, katerima se je pridružil še neki medicinec, ki je lovil ribe. Odhiteli so v sobo, odrezali vrv in medicinec je po dolgem trudu obudil obupanca k življenju.

Na prstu se mu je pokazala kapljica krvi. Izsesal jo je in menil: »To pa zdaj prvič čutim, da je kri sladka. Seveda ker sem jo preliz zaradi tebe.« Položil ji je roko okoli pasu.

»Ti!« mu je spet zagrozila.

»Kaj pa vendar misliš?« Privil je dekle k sebi. »Ali mar nisi moje dekle? In moja nevestica?«

»No, naj bo.« Te besede je rekla prav nežno, kakor bi se bila bala, da je morda resno užaljen. »Toda pustiti me moraš, da bom dalje vezla. In dober moraš biti.« Njene oči so spet postale nedolžne, da ga je kar zažeblo.

Vse v njem je sililo, da bi jo bil božal in poljubljal. Vendar se je zaradi njenega pogleda premagal. Nekaj časa je mirno sedel ob njeni strani. Potem je slabe volje rekel: »Prav z mano moraš biti tako resna. Prepričaj me, da se je do naše hiše slišalo.«

»No, to je bilo pa zaradi Mihe.« Strašno pridno je iznenada začela spet vezti. »Časih pripoveduje takšne reči, da se človek mora režati.«

»Kaj pa je povedal?«

Julka je spet zahihitala. »O Kajzarici. In kaj so ji o kresu fantje z vasi naredili. Na njeno streho so zlezli in ji zamašili dimnik, da stara čarovnica ni mogla odjezditi skozenj.«

Mlademu Gozdniku se je nagubalo čelo. »To pa res ni lepo. Da nagajajo stari siroti, ki se mora s svojo hčerjo toliko mučiti. Saj obe komaj živita. Zaradi tega se ti pač ne bi bilo treba smejati. Pobalinstvo je to.«

Julka ga je spet resno pogledala kakor

otrok, ki ničesar ne razume. Potem pa je odločno rekla: »Prav se ji je zgodilo. S čarovnicami sme človek storiti vse, kar mu pride na misel. In Kajzarica je prava čarovnica.«

»Toda Julka!«

»O tem sem pa čisto prepričana. In njena mlada bo prav tako. Se že tako razvija. Lani ni toče, ki nam je ves oves razbila, napravil nihče drug kakor stara Kajzarica s svojo hčerjo. Miha je videl, kako sta dan pred točo plavali na metlah čez njive. Tako!« Julka je razprostrla roke kakor župnik, ko daje blagoslov.

»Toda Julka!« Nežno jo je Janez stresel z roko, ki jo je bil prej ovil okoli njenih bokov. »Kakšne neumnosti mi pa zdaj spet govoriš? Veš, prav nič se ti ne podajajo.«

»Če je pa res tako. Miha mi je vse natančno povedal.«

»Miha! Saj je res dober hlapec, toda drugače je zloben in škoduje človeku, kjer mu le more.« Nežno je privil dekle k sebi. »Bodi pametna, Julka! Čarovnic vendar sploh ni na svetu!« Janezov glas je izdajal odkritosrčnost in prepričanje o tem, kar je govoril. Morda mu je to ostalo še od vojaščine. »Samo prismojeni ljudje so v starih časih tako govorili. Pa ni nič res. S točo pa je tako le, da pride, kadar jo je volja, in da udari prav tam, kje hoče. Če mi tega ne verjameš, pa vprašaj gospoda župnika.«

Julka se je začudila. »Gospoda župnika?« Toda potem je takoj umolknila, kakor bi bila hotela to, kar je mislila reči, prihraniti zase.

Potem sta mirno sedela drug poleg drugega. Julka je vezla, Janez pa je zamišljeno

gledal po izbi. Potem je zapazil iznenada nekaj, kar mu prej še nikoli ni bilo padlo v oči. V izbi je bilo tako, kakor bi bil vihar v njej gospodaril. Vse je bilo v neredu. »Tako pa niti pri nas doma ni,« je zdajci rekel. In pri vas imate vsaj mater. Poglej, kako je vse razmetano!«

»Kaj hočem,« je zavzdihnila Julka. »Mati vse premeče, jaz pa ne utegnem za njo pospravljati, ker imam toliko dela.«

»Kakšnega dela?«

Prav nedolžno ga je pogledala. Ta pogled je v Janezovih mislih izbrisal vse tisto, kar mu je bilo še pravkar na jeziku. Iztegnil je roke:

»Julka!«

Izmaknila se mu je. »Priden bodi in pusti me, da bom zdaj lahko delala. Saj si mi obljubil!«

»Če sem kaj obljubil, bom svojo obljubo tudi držal.« je mirno rekel. »Zdi se mi, da se ti s tem vezenjem vendar ne mudi tako zelo, da bi se morala prav zdaj z njim tako vneto ukvarjati.« Prijel je platno v roke in jo vprašal:

»Za koga pa delaš to?«

»I, za naju dva!«

Tedaj pa je Janez svojo obljubo kar iznenada pozabil. »Ti srček moj,« ji je ves blažen rekel in jo tako poljubljal, da ji je kar sapo jemalo. Pa še niti branila se mu ni. Potem pa ji je dejal: »Ti, tvoje ustnice pa imajo takšen okus, kakor bi bila cigareto kadila.«

»Jaz? Da bi bila kadila? Kaj ti pa vendar na misel ne pride!« Izprva je kazalo, kakor bi se bila hotela delati užaljeno. Potem pa se je spet posmejela. »Veš, tole mi je pa naš

* **Smrt pod brzim vlakom.** Med Brežicami in Zagrebom je brzi vlak povozil nekega okrog 80 let starega moža, ki je šel z velikim košem na hrbtu čez železniško progo in najbrž ni slišal prihajajočega vlaka.

* **Smrtna nesreča v rudniku.** 45letni oženjeni zagorski rudar Ivan Šinkovec, ki je stanoval v Toplicah, je z motovilom spravil les v jaške s svojim sodelavcem. Pri tem je Šinkovcu spodletelo tako nesrečno, da je padel na motovilo. Motovilo ga je pri vrtenju zadelo z vso silo v trebuh in noge. Hudo poškodovanega Šinkovca so odnesli v bolnišnico bratovske skladnice, a vsa zdravniška pomoč mu ni mogla rešiti življenja. Smrt pridnega delavca je užalostila vse rudarske družine, ki so vedno v strahu in trepetu za svoje rednike. Blag spomin možu dela!

* **Steklega volka je zadavil.** Na visoki planini Jablanici še vedno volkovi napadajo črede. Kmet O. Sulejmanovič iz okolice Struge je zaradi te nevarnosti stalno na planini, ker so ovce njegovo edino premoženje. Poleg staje si je uredil svoje ležišče. Ono noč je stajo napadel velik volk in Osman se je brez orožja vrgel na zver. Med strašno borbo je volk Osmana sicer oklal, Osmanu pa je le uspelo, da je volka zadavil. V higijskem zavodu v Skoplju so ugotovili, da je bil volk stekel. Osman in drugi pastirji, ki so se volka dotaknili, so bili takoj cepljeni proti steklini.

* **Obešenec na kozolcu.** V petek so našli na kozolcu posestnice Ivanke Matkove na Ostrožnem pri Celju obešenega 46letnega rudarja Jožeta Polnarja. Polnar je bil prišel v četrtek nekoliko vinjen domov in je šel spat na kozolec. Vzrok obupnega dejanja ni znan.

* **Granata je ubila fanta.** Iz Gorice pišejo, da se je pri Grgarju spet pripetila strašna nesreča. Brata Anton in Jožef Pisk, stara 14 in 16 let, sta hodila okrog po gozdu in iskala ostanke orožja iz svetovne vojne. Nalotela sta na manjšo granato in jo hotela razbiti s kladivom, da bi ji odvzela smodnik. Granata pa se je razpočila. Anton je bil tako razmesarjen, da je takoj izdihnil, med tem ko so brata Jožeta prepeljali v goriško bolnišnico v brezupnem stanju, kjer je izdihnil. Podobna nesreča se je pripetila v goriški okolici. Stanko Gabrovec je hotel odpreti bombo, a mu se je v rokah razpočila in fanta hudo razmesarila. Stanka so hitro prepeljali v bolnišnico, kjer je bil takoj operiran. Upajo, da mu bodo rešili življenje.

pismonoša pustil. Zmerom kadi takšen tobak, da je človeku kar slabo, pa še to grdo navado ima, da piha dim vsakomur v obraz, s komer govori.« Stopila je k umivalniku, pomohla vogal robca v vodo in si odrgnila ustnice. Z žarečimi lici se je vrnila k njemu in mu izzivalno rekla:

»Tako, pa zdaj poskusi!«

Tega si Janez seveda ni dal dvakrat reči. In pri vnehi, s katero sta se poljubljala, nista opazila v ožarjenem oknu majhne senice, ki je hitro izginila. Bila je senca velikega nosa in ta nos je bil last hlapca Mihe, ki je še zmerom verjel v čarovnice. Potem se je Miha neopazno umaknil iz svojega skrivališča. Ko je bil že tako daleč, da ga v izbi ni bilo več mogoče slišati, se je spustil v dir in ni prej obstal kakor pred zasneženimi vrtnimi vrati sosedove hiše. Tam je potrkal na okno:

»Jeznica! Jeznica!«

Še vsa raztresena od pogovora je Jeznica pritekla k hišnim vratom.

»Kaj pa se je zgodilo?«

Miha se je zarežal. »Mislim, da bi bilo dobro, če bi imela oči malo bolj odprte. Toda izdati me ne smeš, drugače vama ne bom nikoli več pomagal.«

Hitro je Jeznica razumela zmisel teh besed. »Pa se mi je kar zdelo, da se bo danes še nekaj primerilo,« je rekla. In odhitela je proti domu.

Kakor veter jo je prinesel v domačo izbo. Ko pa je zagledala mlado dvojico, ki je mirno sedela za mizo, se je pomirila. Brez pozdrava je stopila h klopi ob peči in zagodrnjala: »Zmerom pride vrag, kadar ga človek najmanj pričakuje!«

* **Umor Šimenčeve nepojasnen.** Umor 73-letne posestnice Marije Šimenčeve, ki je bil decembra lani izvršen v Pristavi pri Mengšu, je povzročil veliko razburjenje. Lahko poškodovana je bila tudi njena hčerka Marija. Sin Jože pa je drugi dan ugotovil, da je iz omare izginilo 2000 din gotovine. Roparskega umora Šimenčeve je bil osumljen rejenc Ludvik Tomažič, ki je bil aretiran in naposled obtožen roparskega umora. Pred velikim senatom v Ljubljani je bila že aprila letos razprava, a so jo preložili, da so psihiatri preiskali duševno stanje Marije Šimenčeve mlajše. Za te dni je bila določena druga razprava. Obtoženec Ludvik Tomažič, 25letni samski delavec, se je zagovarjal enako kakor na prvi razpravi. Zanimal je krivdo kljub temu, da so bili proti njemu zbrani obremenilnosti, ki so bile od prič potrjene, priznanevalni idici. Navajal je v razbremenitev ti pa nikakor ni hotel, da je bil usodni večer pri Šimenčevih, kakor je to trdila hčerka Marija in ga je tudi neka stranka videla pri hiši. Zasišana priča Marija Šimenčeva mlajša je v pretrganih odgovorih pripovedovala razvoj dogodkov omenjeni večer in ponoči. Kot božjastnica pa je v mnogem pogledu bila zmedena. Razsodnost njena je okrnjena. Priča Simenc Jože je opisal, kako je našel mater zjutraj, ko je prišel z nočnega dela domov, ležati v kuhinji mrtvo. Na zadevno vprašanje mu je sestra odgovorila: »Ludvik je bil.« Ostale priče so povedale nekatere okolnosti in orožniki so podali poročilo, kako so Tomažiča zasledovali in prijeli in kako se je sumljivo vedel. Ludvik Tomažič pa je obsojen le zaradi prestopka tatvine srebrne ure na škodo nekega monterja na dva meseca strogega zapora. Zaradi pomanjkanja dokazov pa je bil oproščen od glavne obtožbe zaradi roparskega umora Šimenčeve in lahke telesne poškodbe hčerke Marije.

* **Vlom.** V noči na četrtek so neznani vlomilci v Arclinu pri Vojniku vdrli skozi zamreženo okno v trgovino in gostilno g. Antloge ter odnesli za 10.000 din raznih reči.

* **Umor na Bledu.** Na Bledu je zaposlenih več delavcev pri izsuševalnih napravah. Nedavno zvečer sta delavca 57letni Hafner Jožef iz Medvod in 27letni Posej Rudolf iz Tržiča hodila dobro razpoložena iz gostilne v gostilno. Ves čas sta se dobro razumela. Pozno ponoči sta šla spat na skedenj. Tu sta se začela prepirati in je Posej sunil Hafnerja z nožem v vrat tik za ušesom. Udarec je

Mladi Gozdnik se je namuznil. Jeznica je rekla prav tiste besede, ki jih je on sam pred trenutkom mislil.

Nato je vdova vstala in stopila k mizi. »No, kaj bi rad? Ali naj ti skuham kave?«

»Ne, hvala,« je odvrnil Janez. Prijel je za klobuk. »Jaz svoje že imam, bolj požrešen pa nisem.« Oči so se mu zaiskrile, ko se mu je pogled ustavil na Julkinem obrazu. Ponudil je dekletu roko: »Pozdravljena, Julka!«

Tiho mu je odzdravila in položila svojo roko v njegovo.

Dolgo jo je še gledal. Potem je pokimal še vdovi in šel.

Ko je stopal po dvorišču, je še slišal hreščeci glas Jeznice, Julka pa je molčala.

»Da se dekle ne brani in ji ne ugovarja!« je pomislila in kar zastokal. In ko je bil že daleč od hiše, je še dodal: »Kar potrpi, srce! Po veliki noči boš imela mir. Jaz pa svojo srečo.«

Tedaj je izginilo solnce za belimi gorami. Zlati soj, ki je prej oblival Janeza, je zamrl v sinjastih sencah.

DRUGO POGlavJE

Po izhojeni gazi se je Janez vračal ob robu gozda proti domači hiši.

Kmetje imajo čudno navado. Preden zavijejo v gozd, se ozrejo. Tudi Janez je storil tako. Pa ne zaradi tega, ker je hotel biti kmet, ampak zato, ker je bila tam za njim njegova Julka. K njej ali vsaj k njenemu domu so ga vlekle oči. Toda snežen griček je že zakrival Jeznikovo posestvo, Janezov dom pa se je odtod čisto dobro videl. Z zadovoljnimi pogledi je Janez iz daljave motril str-

bil smrten, ker je Hafnerju prerezal žilo, da se je Hafner zadušil in izkrvavel. Posej je šel nato na orožniško postajo, kjer se je javil in dejal, da sam ne ve, zakaj je storil to dejanje. Izgovarjal se je, da je bil pijan.

* **Preprečen napad na tvorničarja.** Po veliki noči je celjski tvorničar Westen zaradi pomanjkanja dela moral odpustiti večje število delavcev, kar je zbudilo med delavci nemalo sovraštva do podjetnika. Polovica teh odpuščenih delavcev je že dobila stalno zaposlitev drugi pa tavaajo brez dela, po mestu in celjski okolici. V tej družbi je bil tudi 17letni delavec Zupanc Ivan iz Zavodne pri Celju. Temu se je porodila zla misel, kako priti do denarja. Pisal je tvorničarju Westnu grozilno pismo, v katerem je zahteval dva milijona dinarjev in grozil s smrtjo in pokončanjem tvornice. Te dni popoldne si je najel avtotaksi in se odpeljal v Gaberje. Pred tvornico je stopil iz avta in hotel do tvorničarja. Ker je bil lepo oblečen, ga vratar trenutno ni spoznal, vendar se mu je zdelo sumljiv in ga je pridržal toliko časa, da je prišla policija in ga aretirala. S seboj je nosil aktovko, v njej pa je imel dolg nož, samokres, piščalko, ameriško svetilko in grozilno pismo. Odvedli so ga na policijo, ga zaslišali, nato pa izročili okrožnemu sodišču.

* **Ropar Šalaj izročen sodišču.** Ljubljanska policija, ki je več dni zasliševala prijetelega roparja Šalaja, je zaključila preiskavo proti njemu in proti njegovim sodrugom. Prijela je nad 20 sokrivcev, ki jih je vse izročila sodišču. Na dan je prišlo vse polno vlovov in ropov in policija slutiti, da je ta Šalajeva tolpa zagrešila še nekaj hujših zločinov, ki pa še niso raziskani.

* **Strežnik nevarnega vlomilca pod ključem.** Orožniki so zalotili 18letnega Franca Zajca, doma iz Sostrega, ki je bil pomagač znanega vlomilca Sajevica iz Trbovelj. Orožniki so aretirali že tri njegove pomagače: oba brata Štebana in zdaj še Zajca. Zajc je priznal udeležbo pri nekaterih vlovih.

* **Deklica je ukradla 4000 dinarjev.** V stanovanje posestnice Marije Oepkove v Starem trgu se je splazil nekdo in vzel 4050 dinarjev. Orožniki so dognali, da je tatvino izvršila neka 12 letna deklica. V zvezi s tem so orožniki aretirali otrokovo 47letno mater zaradi suma; da je svojega otroka nagovarjala k tatvini. Žena pa je pri zaslišanju dejala, da je prinesla hčerka denar domov ter zatrdala, da ga je našla. Zadeva pride pred sodišče.

mo hišno sleme. In potem mu je ušel pogled dalje, kakor bi bil hotel za primero s svojim lepim domom poiskati najmanjšo hišo na vasi. Daleč na koncu vasi je komaj lezla iz snega, kakor nezatna krtina. Dom Kajžarice, o kateri je Julka s takšnim prepričanjem trdila, da je čarovnica.

Iz dimnika, ki se je od belega ozadja odražala kakor debela črna pika, se je dvigal sinjast dim v svetel zimski večer. To je Janez videl in moral se je zasmejati. »Mislim, da v tej hiši dimnik ne vleče kaj prida.« Čelo se mu je nagubalo, kakor bi se bil iznenada spet ujezil nad neumno neslanostjo, ki so jo zagrešili vaški fantje, ko so pridni starki zamašili dimnik. Potem so se mu misli spet vrnile k Julki. »Ne, to ji moram izbiti iz glave,« si je dejal. »Kako le more verjeti v čarovnice!« Spet se je obrnil in potem zavil v gozd. Tedaj je zaslišal v bližini šum, kakor bi se bile lomile drobne veje. Kaj je le to moglo biti? Ali morda kakšna žival iz gozda, ki jo je lakota prignala tako zgodaj v bližino vasi? Toda ne? Glas, ki ga je zdaj iznova začul, je zvenel tako, kakor bi bili dve zmrzujoči roki tlesknili druga ob drugo. In kmalu nato je opazil kakšnih petdeset korakov daleč drobno dekletce, ki se je do kolen vgrezalo v sneg, na glavi pa je imelo butaro drv, ki je morala biti zanjo očitno pretežka.

Janez je debelo pogledal. »Šmenta!« je rekel. »Človek misli na staro, pa mu pride mlada!«

Kazalo je, da dekle išče stezo. Ko pa je opazila Janeza, se je obrnila v stran, kakor bi ji bilo dosti ljubše, če bi lahko našla stezo, na kateri Janeza ne bo srečala. (Dalje)

* V sodni pisarni aretiran razbojnik. Pri Sv. Lenartu v Slov. goričah se je pripetil zanimiv primer. Drznega razbojnika Pavla Kranjca, ki so ga iskali že več tednov zaradi roparskega napada na posetnico Marijo Mulčevco v Zimnici, so aretirali v sami sodni pisarni. Na okrajno sodišče je prišel mlajši možki ter je zahteval, da mu izplačajo zaradi polnoletnosti dedni delež, ki je znašal samo 75 din. Izkazal se je s knjižico Okrajne hranilnice, ki se je glasila na ime Pavla Kranjca. Po naključju pa se je takrat mudil v pisarni sodni izvrševalni organ Ivan Brumen, ki se je pri imenu Kranjca takoj spomnil iskanega razbojnika, katerega so orožniki zaman zasledovali. Možki, ki je bil v pisarni, se mu je zdel zelo sumljiv, pa je skrivaj šel po orožnike. Ti so naglo prišli, obkolili sodišče in Kranjca aretirali. Skrajna je Kranjca sicer tajil, naposled pa je vse priznal.

* Razprava proti Mariji Osolnikovi in sinu preložena. Pred velikim kazenskim senatom v Ljubljani bi se morala v ponedeljek vršiti glavna razprava proti posestnici 51 letni Mariji Osolnikovi z Breznika, in njenemu sinu 29letnemu Štefanu Osolniku, ki ju je državni tožilec obtožil zločinstva umora posestnika Jožefa Osolnika, moža prve, odnosno očeta drugega obtoženca. Štefan Osolnik je bil hkratu obtožen še prestopka dveh manjših tatvin. Razprava pa se je morala odložiti, ker je bila ena izmed glavnih prič odsotna.

* Iz maščevanja zažgano poslopje. Nedavno zjutraj je nastal požar v gospodarskem poslopju posestnika g. Buršiča v Stari vasi pri Vidmu. Sosedje so sklicali gasilce, ki so se morali omejiti na varovanje sosednih zgradb, kajti gospodarsko poslopje je bilo tako hitro v plamenih, da so komaj rešili živino iz hlevov. Med drugim so zgoreli tudi vinska stikalnica in vsi sodi. Nepoškodovana je ostala le hiša. Domneva se, da je bil ogenj podtaknjen od nekih brezposelnih, katerim je posestnik zvečer prenočišče na gospodarskem poslopju odklonil, ker je imel na brezplačnem prenočevanju že tudi tri popotnike. Slednji so celo slišali v nočnih urah neki šepet, toda videli niso nikogar čepprav so v ono smer posvetili z električno žepno svetilko.

* Zagonetna smrt vojaka. Kakor smo pred tedni poročali, so našli ob železniški progi med Celjem in Teharjami graničarja Milivoja Dimitrijeviča mrtvega z razbito lobanjo in drugimi poškodbami. Orožništvo je aretiralo tri mladoletne brate Zupance iz Teharjev in delavca Jamca in Romiha. Po podatkih preiskave se je zgostil sum, da so oni pobili Dimitrijeviča, ker je hodil vasovat na Teharje, na drugi strani pa je ugotovljeno, da so bili na lokomotivi vlaka, ki je vozil v usodnem času mimo Teharjev, krvavi sledovi. Vse kaže, da je stroj odbil Dimitrijeviča, ki so ga omenjeni fantje tik pred tem nabadli, s tako silo, da je odletel v jarek ob progi in se zadušil v vodi. Zelo obremenjuje obtožence izjava, ki so jo podali usodnega večera na teharskem mostu, češ da so nagnali nekega vojaka proti škarpni. Obtoženci slej ko prej zanikajo, da bi bili Dimitrijeviča usmrtili priznavajo pa, da so ga pregnali in tekli za njim. O zadevi je te dni razpravljalo celjsko sodišče v tajni razpravi, ki pa je bila preložena, da se zaslišijo še nove priče.

Popotnikova torba

Leo praznik žetve v Prlekiji

Sv. Bolfenk pri Središču, julija.

Nedeljo 3. t. m. je priredilo Društvo kmečkih fantov in deklet praznik žetve, ki se je razvil v veličastno manifestacijo kmečke miselnosti. Kmalu popoldne so se zbrali pri tov. Tomažiču na Vitanu konjeniki, žanjice, kosci, kolesarji, deca in drugi gostje. Z Vitana se je razvil slikovit sprevod, ki je ob zvokih dobre domače godbe in med vriškanjem in petjem mladine strumno odko-

rakal v Jastrebcu na njivo tov. Josipa Kolariča, kjer je ob obzatih pasovih stala lično okrašena tribuna, na kateri je poleg trobojke vihrala zelena zastava s štiriperesno deteljico. Okrog in okrog rumenega klasja je stalo v gostem špalirju čez 1200 gostov, ki so vedre volje opazovali v sprevodu prihajajoča dekleta z nabrušenimi srpi v rokah. Dekleta so se nato strnila v simbolično skupino pred govorniškim odrom. Živahen pomenek so prekinile krepke besede predsednika tov. Jožka Tomažiča, ki je začel mladinsko zborovanje s prišrčnim pozdravom vseh navzočih gostov ter je zatem opisal razvoj takih tekem pri nas. Pri tem je poudaril, da so fantje in dekleta za trdno odločeni braniti čast kmečkega dela, in mu priboriti zasluženovo veljavo in plačilo.

Za njim je burno pozdravljen povzel besedo odposlanec zveze, njen predsednik tov. Ivan Kronovšek. S prepričevalno besedo je obrazložil pomen tekem v kmečkem delu, potrebo organizacije in njene smotre, ter je ovrgel vsa podla podtikavanja zavistnih nasprotnikov. Od vseh strani se je slišalo glasno pritrjevanje.

Praznično razpoloženje, ki je vladalo že od začetka sprevoda, ter se je med govori stopnjevalo, je pred tekmo doseglo svoj višek. Dekleta so po govori žrebala za tekmovalne prostore, nato pa so zavzela svoje prostore in na dano znamenje so srpi zapeli svojo bojno pesem. Rumeno klasje je padalo, a večje roke so odlagale snop za snopom. Katera bo prva? Kmalu sta bili dve na cilju. Nato tretja in kmalu tudi ostale. Ocenjevalna komisija, sestavljena iz gospodinj tovarišic Marije Kolaričeve, Micike Flegeričeve in Terezike Hlebčeve, so priznale prvo nagrado Hani Curinovi, drugo Miciki Zabavnikovi, tretjo Frančiki Štamparjevi, četrto Veroni Lukmanovi. Pohvalnega priznanja za najlepšo žetev in največ snopov je bila deležna Mimica Črnčičeva. Vse tekmovalke so prejele lepa spominska darila.

Sledile so kolesarske dirke na progi 15 km v Središče in nazaj, pri katerih je zmagal v času 32 m 42 s tov. Srečko Vernik. Drugi je bil v 33 m 29 s tov. Martin Čurin in tretji v 33 m 41 s tov. Vinko Čurin. V malih presledkih je sledilo ostalih sedem dirkačev.

Na senčnem vrtu tov. Jakoba Zabavnika, pri katerega vhodu je stal ličen slavolok z geslom »Delu slava, delu čast«, se je ob srečolovu in drugem sporedu razvilo prav prijetno domače kramljanje in oglasila se je narodna pesem, da smo tako za malo časa pozabili vsakdanje težave.

Z lepo prirejenim in uspelim praznikom dela je mladina ponovno pokazala, da vztraja pri začrtanem programu ter se ne ozira na ovire, ki ji križajo pot. Tudi je razveseljivo dejstvo, da se njih vrste stalno množijo. Neumorno delovni organizaciji želimo še obilo uspehov v blagor naše vasi.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Uspel nastop veržejskega Sokola

Veržaj, julija.

Sokol v Veržeju je proslavil 29. junija 10letnico obstoja. Po sprejemu gostov na postaji se je razvil dolg sprevod in krenil v ljutomersko gozdo na čelu na telovadišče pred Hedžetovo dvorano. Poleg mnogih domačih Sokolov je bilo v sprevodu mnogo bratov z Ljutomerja in Murske Sobote. Telovadni nastop se je začel s pozdravom državnih zastavi ob tgranju državne himne.

Goste je pozdravil starosta domačega društva br. Kozar in pozval nastopajoče, da so zaklicali krepko »Zdravo« svojemu vzvišenemu starosti kralju Petru II. Nadaljnje besede je posvetil delu sokolstva za vzgojo mladine in naroda. Tyrš in Fügner sta usta-

novila Sokola, da vzgaja mladino v telesno in duševno močne ljudi, prežete od ljubezni do domovine in s kremenitim značajem.

Navduševalni in izpodbudni govor staroste je bil od vseh navzočih sprejet z velikim navdušenjem. Društvu je čestital k 10letnici okrožni načelnik br. Stopar, ki je med drugim tudi omenil, da je sokolska organizacija tista, ki zlasti duži Slovane. Sokoli so bili vedno nesebični delavci pri graditvi države in so doprinesli mnogo žrtev. Dalje je za prekmursko sokolstvo čestital društvo br. Niševčev. Domači prosvetar je izpodbujal članstvo k vztrajnemu delu v prid naroda, države in kralja. Sledile so telovadne točke moške in ženske dece (72), moškega in ženskega naraščaja (36), nato pa članov in članic ločeno. Vse vaje so bile brezhibno, strumno in skladno izvedene ter so bili nastopajoči sproti od občinstva toplo nagrajeni. Sledilo so nastop šestih ob spremnlavi klavirja, raznoterosti dece in orodna telovadba na drogu in konju. Ob koncu je ob nastopu vseh telovadnih oddelkov bila sneta državna zastava, nato je godba zaigrala, sokolsko Hej Slovani, ki jo je vse pelo.

Telovadni nastop v Veržeju, pri katerem je sodelovalo 167 telovadečih, je pokazal, da se v društvu marljivo dela in da je v naša podeželska društva prišel nov duh borbenosti, ki podžiga k novemu in vztrajnemu delu po geslu: Le naprej...

Okoli snovanja nove občine Koprivnice

Gorjane pri Podsredi, julija.

V »Slovenskem gospodarju« 6. t. m. toži nekdo iz Koprivnice pri Rajhenburgu, da je koprivniška župnija osirotela. Pravi, da je imela nekdanj ta župnija tri občine, delno celo šest, danes pa da je župnija brez občine, čeprav govori zdrava pamet za sedež občine v Koprivnici. Nadalje trdi, da želi vse prebivalstvo, ki je življenjsko osredotočeno na Koprivnico, da nastane v Koprivnici ena župnijska občina.

Res je pred združitvijo občin koprivniška župnija obsegala več manjših občin, ki pa sploh niso bile zmožne življenja. Danes obsega koprivniška župnija dve občini. Župnija zaradi tega prav nič ne trpi, ker njene meje niso izpremenjene. Izpremenjene so samo meje bivših občin.

Ko se je nekaj let po združitvi občin v glavah nekaterih porodila želja po ustanovitvi občine v Koprivnici, katero naj bi sestavljale občine Koprivnica, Veliki Kamen in Mrčna sela in delno tudi Gorjane, se je pokazala nesoglasnost zlasti gjeđe sedeža občinskega urada, ki ga eni hočejo imeti v Koprivnici, drugi pa na Velikem Kamnu. To nesoglasje in želja, da bi se priključil tudi del bivše občine Gorjan, sta bila povod, da je odbor občine Podsrede predlog prosilcev zavrnil in ni pristal na odcepitev bivše občine Koprivnice iz sestava občine Podsrede. Na odcepitev bivših občin Velikega Kamna in Mrčni hsel pa menda odbor občine Senovega ni pristal. Ker se je tudi pristojno oblastvo postavilo na stališče, da tako ustvarjena nova občina Koprivnica ne bi bila življenja zmožna, je torej prošnja za to občino zaenkrat odbita. Zelo malo upanja pa je tudi, da bi odbor občine Senovega kdaj privolil, da bi se kraj Reštanj izločil, saj pomeni Reštanj za občino Senovo lep vir dohodkov.

Trditev pisca, da bomò vsi prebivalci naselij Gorjan in Križ za priključitev h Koprivnici, je hudo pretirana. Morda bi se jih nekaj pridobilo, saj niti vsi Koprivljani vsaj svojčas niso bili za ustanovitev občine v Koprivnici. Morda so se po tem času spreobrnili. Mi sicer nimamo ničesar proti ustanovitvi nove občine v Koprivnici, smo pa odločno proti nameri, da bi se h Koprivnici priegnili kraja Gorjane in Križe.

Kolikor nam je znano, tudi Podsredčani niso s tem zadovoljni. Pač pa so se borili za sedež, da bi bil v trgu, kamor spada. Naselje Poklek, kjer je sedež občine, ima res samo eno večjo hišo, in še ta je gostilna, pod katero streho občinski urad prav za prav ne spada. V občinski urad pač tudi ne spa-

dajo omare za obleke in take reči. Seveda, če pripravnega prostora ni, je pač križ.

Koprivljani, Bog vam daj srečo pri ustvarjanju občine, toda po Gorjanah in Križah nič ne razkopavajte. Če hočete vi imeti občino, ki bi jo spajale meje koprivniške župnije, tako hočemo tudi mi imeti občino iz krajev, ki spadajo v podsredško župnijo. Da si bomo v bodoče dobri sosedje, delajte že zdaj tako, da ne bo povoda za prepire.

Naši na tujem

Iz kolonij naših ameriških rojakov

Cleveland, junija.

Slovenskih lekarnarjev in farmacevtov je v Ameriki že več. Zdaj se jim je pridružila še prva farmacevtka Erna Sintičeva, rojena v Clevelandu. Slovenci v Chicagu so pa dobili novega zdravnika dr. Frana Grila, ki je bil promoviran na univerzi v Chicagu. Pred tremi leti je umrl v Clevelandu Janez Brus in zapustil ženo Marijo, ki ni mogla preboleti možganevne smrti. Sredi junija se je doma zastrupila s plinom. Stela je 44 let.

Umrla so v Clevelandu Marija Bitenčeva, rojena Petkova, stara 57 let, doma iz Rafolč pri Domžalah, Frančiška Kromarjeva, rojena Ložarjeva, doma iz Prigorice pri Ribnici, Franc Dolar, star 56 let, doma iz Ljubljane, Janez Cergolj, star 52 let, doma iz Vatovalj na Primorskem, Ana Rojčeva, rojena Pesničeva, stara 68 let, doma iz St. Petra pod Sv. gorami, in Matevž Zakrajšek, star 51 let, doma iz Nove vasi pri Blokah.

V Ambridgeu je umrl znani rojak Friderik Ogulin, doma iz Črešnjic, fara St. Peter pri Novem mestu, odkoder je prišel v Ameriko pred 38 leti.

V Milwaukeeu so umrli Jože Brence, star 62 let, doma iz Idrije, Karel Gašperšič, star 65 let, doma iz Bele krajine, in Jože Gorden, star 45 let, doma iz Cerknice.

V Sheboyganu je umrla Marija Grudnova, stara 74 let, v Indianapolisu vdova Marija Lampertova, stara 68 let, doma iz Smihela pri Novem mestu, v Chicagu Matija

Skrinjar, stara 50 let, doma iz Senožeti pri Kamniku.

V Amhestburgu se je v tvornici smrtno ponesrečil Janez Hočevnar, star 33 let, doma iz Kompolja, fara Videm—Dobrepolje.

V Milwaukeeu je umrla Helena Erčuljeva, stara 14 let, v Aurori Jože Jakeš, star 74 let, doma iz Dolā pri Litiji, v Rock Springsu Lenart Potočnik, star 66 let, doma iz Skofje Loke, v Homedali Franc Cegnar, star 42 let, doma tudi iz Skofje Loke.

V Clintonu je zadela kap Franceta Knafiča. Pokojnik je štel 50 let. Doma je bil iz Slivnice pri Mariboru.

V New Yorku je pa zadela kap Mihaela Zadneca. Pokojni je štel 62 let in je bil doma s Krasa.

Iz Mörsa (Nemčija) nam pišejo: Zvesti naročnik in bralec »Domovine« g. Jakob Smuk bo slavil 13. t. m. 70letnico. Še mnogo zdravih let!

Iz Westerholta (Nemčija) nam pišejo: Kdor se hoče udeležiti izleta v domovino z modernim avtobusom, naj se zgledi do 26. t. m. pri spodaj imenovanem. Vozili se bomo preko Münchena, Salzburga, Gradca, Maribora, Celja, Zidanega mosta. Vožnja se začne 25. avgusta. Nazaj v Nemčijo se vrnemo 16. septembra. Vožnja bo stala 41 mark za tja in nazaj. Prijave sprejema Niko Sentjurc, Westerholt, Mentzelstrasse 15., Westfalen.

Iz Oberhausena - Osterfelda (Nemčija) nam pišejo: Naše Jugoslovensko narodno žensko društvo je priredilo 2. t. m. poletni izlet na Neviges. V Neviges prihajajo romarji od blizu in daleč častit kip Matere božje. Bilo nas je veliko število, ki smo počastile našo Kraljico nebesko. Prav na domače pokrajine nas spominja ta lepa vožnja med hribi in dolinami, gozdovi in planinami. Marsikateri izmed nas so se zasolžile oči, ko so nje misli zaplavale daleč tja v ljubljeno domači kraj. Vsem izletnikom, ki se pripravljajo za izlet v našo lepo domovino, želimo srečno potovanje in pa prijeten odih v domačem kraju. — Zelo nas je tu potrla vest o smrti ge. Anči Kramerjeve. Tu v tujini še mnogo bolj razumemo, kako hud udarec je zadel priljubljenega senatorja g. dr. Alberta Kramerja. Na tem mestu mu izrekamo iskreno sožalje!

Čez stotisoče let se bo Evropa pogreznila v morje

Na zemlji niso imela morja, pa tudi ne celine vedno iste razsežnosti kakor danes. Tudi niso bila zmerom tam, kjer nam jih kažejo današnji zemljevidi. Saj je znano, da sta bili nekoč Evropa in Amerika med seboj v kopni zvezi. Ta kopna zveza v sedanjem severnem delu Atlantskega morja se je počasi ugrezala v morje, dokler je voda ni čisto zalila. Zaradi notranjih zemskih sil se torej zemsko površje, naj bo suho ali pa pod morjem, giblje v nepretrni smeri. Tudi za našo dalmatinsko obal so zemljelovci dognali, da se počasi pogreza v morje in so posamezni prelivi med dalmatinskimi otoki le potopljene doline.

Zdaj so prišli angleški zemljelovci na dan z ugotovitvijo, da se tudi angleško otočje počasi pogreza v morje. Zgodovina naše zemlje je polna takšnih primerov iz vseh časov. Izpremembe čelne in oborja, ki so se zgodile v davnih časih, so znanstveniki ugotovili na podlagi zemskih plasti na današnjih celinah. Mnogokje se iz okamenin jasno vidi, da so morali biti tisti kraji nekoč pod morjem. Nastajanje nove kopne zemlje in pogrezanje celine v morje doživljamo tudi v današnjih časih.

Leta 1930. je v Južnem morju nenadno izginil majhen otok Bismarkovega otočja, na katerem je živelo nekaj sto ljudi. Tega precej skalnatega otoka, ki je bil zaznamovan na vseh dotedanjih zemljevidih, mornarji, ki so se vozili z ladjo tam okoli, niso mogli več najti. Zemljelovci so takoj začeli dom-

celino, ki se je morala šele pred kratkim vzdigniti iz morja.

Istočasno, ko je izginil omenjeni otok, pa je na nekem drugem otoku začela bljuvati ognjeniška lava. Nastal je tu nov ognjenik. Tudi okoliški ognjeniki so tedaj postali živahnejši. Na Novi Gvineji pa so občutili pogoste potrese. Vsi ti pojavi so samo še bolj potrdili, zakaj se je otok v Bismarkovem otočju pogreznil. Morsko dno in otoki v teh južnih krajih so se tedaj zaradi notranjih zemskih sil silno zabihali in je omenjeni otok izginil pod vodo.

Znameniti zemljelovec profesor Wegener pravi, da je takrat, ko sta bili današnja Evropa in Amerika še zvezani na severu s suho zemljo, morje zalilo tako imenovano šesto celino, Atlantido. Notranje zemске sile so razgnale velikansko celino v tri dele: v zahodni smeri se je oddaljila Amerika, na vzhod Evropa, v sredi pa je ostala Atlantida, ki se je po nekaj tisočletjih čisto pogreznila v morje.

Takšni učinki notranjih zemskih sil so se ponavljali, odkar obstoji zemlja. Tudi danes še niso prenehali. Na nekaterih krajih so sicer tako neznatni, da človek misli, da je tam zemlja že čisto ustaljena, zato so pa na drugih mestih živahnejši. Tudi Evropi v tem oziru ni prizanešeno. Tako se pogreza razmerno precej naglo tudi angleško otočje. Še pred nedavnim so zemljelovski strokovnjaki bili prepričani, da se ta otok pogrezne vsakih sto let za četrtr metra. Po zadnjih dognanjih pa je ta cenitev precej nizka. Zdaj so preračunali, da bodo v 530.000 letih izginili pod morjem tudi najvišji vrhovi škotskega gorovja.

Znanost nas uči, da sta si suha zemlja in morje v ravnotežju. Če morje na eni strani preveč obtežimo, mora na drugi strani vdreti morska voda na celino. Če se neke potopi kak otok, se mora kot protiutek kje druge dvigniti morsko dno na površje. Če je torej ugotovljeno, da se evropska celina pogreza, je upravičena domneva, da bo kot protiutek kje druge nastala kopna zemlja. Nekateri strokovnjaki mislijo, da se bo takrat, ko bo Evropo zalilo morje, spet vzdignila iz morja na površje Atlantida. Če je nauk o ravnotežju med celino in morjem pravičen, smemo biti prepričani, da bo nastala takrat, ko se pogrezne Evropa v morje, kakšna druga celina. Da bi bila to prav Atlantida, je težavno reči. To svojo slutnjo o dvigu Atlantide hočejo nekateri tudi podpreti z dokazi. Zato so poskusili ugotoviti, če se morsko dno tam, kjer je ta celina potopljena, tudi res že kaj vzdiguje. Natančna merjenja, so domnevo potrdila. Dognali so celo, da se Atlantida dviga zelo hitro. Besedo »hitro« pa je seveda treba razumeti v zemljelovskem smislu. Lahko pomeni to še tisoče in tisoče let. Danes vsaj v znanstvenem svetu gotovo nihče več ne dvomi o tem, da bi se mogla iz Atlantskega morja vzdigniti nova celina, kakor tudi nihče več ne dvomi o tem, da so bili nekoč vrhovi Himalajev, najvišjega gorovja na zemlji, pod morjem, saj so v njenih plasteh našli okamenjele morske živali.

Na Dunaju se je razpaslo veriženje z živili

»Völkischer Beobachter« je objavil zelo oster članek o razmerah v Avstriji. List piše, da jih je še mnogo, ki stojijo ob strani, med tem ko se Avstrija obnavlja. »Iz teh vrst prihajajo«, naglašajo list, »zahrbni strelji v četo, ki je na delu. Neke ženske se zbirajo v kroških pri kavi in čajju, zabavljajo čez politične osebnosti namodnosocialistične Nemčije in si potem pri nakupovanju živil medsebojno pomagajo. Mlada dekleta si dajejo zapisati za balo čokolado, jajca, riž, sadje, testenine. Če se v trgovinah čudijo, čemu takšno pretirano nakupovanje, ti ljudje z zasmehom na ustih odgovarjajo, da vendar ni mogoče jesti tistega črnega vruga, ki ga jedo v Berlinu in ki bo zdaj uveden tudi na Dunaju« (namreč kruh in pecivo iz eotne črne moke).

List pravi da je policija prišla na sled velikemu veriženstvu z živili in ureditvi pravih živilskih skladišč. »Tega mora biti konec«, naglašajo list, »in oblastvo bo znašlo seči po sredstvih, da to prepreči. Čezmerno zbiranje živil in spravljanje v skladišča se bo z zakonom označilo kot veleizdaja in tudi kot takšna kaznovalo, kajti to zločinsko delovanje verižnikov ima namen zbuditi v Avstriji in v tujini vtisk, da se bliža lakota in da se ljudje že zdaj pripravljajo za lačne dneve. Oblastvo bo izvedlo najstrožje hišne preiskave od hiše do hiše in je prepričano, da bo odkrilo prava skladišča skritih živil. Ta živila naj se odzamejo in porazdelijo med tiste somišljenike, ki so pod staro avstrijsko vlado trpeli lakoto.«

Na čuden način se mu je spomin spet vrnil

Že več mesecev je hodil po angleških primorskih mestih starejši mož in v prenočiščih zbuja pozornost zaradi svojega čudaškega in boleznega vedenja. Ure in ure je presedel ob ladjah, ki so jih razkladali, ali pa brezčutno gledal v vodo. Tudi v prenočiščih je molčal in ni hotel imeti z nikomer opravka. Če so ga vprašali, kako se piše, je skomignil z ramami in ni odgovoril.

Samo enkrat je nekemu možu, ki ga je radovedno spraševal po tem in onem, šepetaje dejal: »Ali mi moreš povedati ime moje žene in mojih otrok? Ničesar več ne vem. Vse sem pozabil, kar je bilo prej. Neprestano iščem svoje stanovanje.«

V takem stanju je tega moža, ki je čedalje bolj hiral, nekega dne prišla policija. Tudi stražnikom ni dal pametnega odgovora. Videti je bilo, da je hudo bolan, in zato so ga oddali v bolnišnico. Zdravniki so presenečeni ugotovili, da imajo opraviti s človekom, ki je čisto izgubil spomin. S seboj tudi ni imel nobenih listin in je bilo zato izredno težavno dognati njegovo preteklost. Naposled je policija objavila v velikih angleških dnevnikih oglase, pozivajoče javnost, naj ji pomaga odkriti, kdo bi bil ta neznanec. Ča-

sopisi so prinesli tudi njegove slike, da bi vsaj na ta način mogli dognati njegovo ime. Toda sorodniki se niso oglašili.

Bolnik pa je ležal v bolnišnici ves brezčuten. Pretežno je bil v postelji. Šele po dolgem času so ga pripravili do tega, da je poslušal vsaj radijsko godbo. Pri tem pa se je nekoga dne zgodilo nekaj čudnega. Bolnik je poslušal radio, zdajci pa je zavpil in skočil s postelje. Tekel je ko besen k sestram in vso pot vpil: »Vem svoje ime, vem svoje ime!« Zdravniki mu spočetka niso prav zaupali, toda kmalu se je izkazalo, da je bolnik govoril resnico. Že po nekaj urah je prišla v bolnišnico njegova žena, ki so jo bili telefonično obvestili o možu. Tudi ona je z razglasila iskala moža. Ker je bila možu med tem zrastle brada, niso prišla oblastva na pravo sled.

Zdravniki se za ta primer zelo zanimajo. Bolnik, je bil trgovec, po imenu Bennet, pripoveduje, da je dobil spomin nazaj prav za prav samo po radijskem prenosu nekega koncerta iz Londona. Ob koncu večernega prenosa je zadonel v londonskem radiu udarec na gong kot znamenje, da so oddaje končane. Ta udarec na gong je bolnik poznal. Ko ga je zaslišal, mu je hkratu s tem udarcem vstala v spominu vsa preteklost.

Cigani iz Anglije iščejo neveste pri nas

Cigani so po vsem svetu. Tako imajo svojo naselbino tudi v Little Baddowu na Angleškem. Ustanovljena je bila že pred 42 leti. Njen ustanovitelj je neki jugoslovanski cigan po imenu Kosta Stankovič.

Sposobne in vnete za cigansko življenje so menda edino prave ciganke. Zgodilo se je že, da je zaneslo med cigane tudi ženske, ki niso bile po rodu ciganke. Navadno so se takšne ženske kmalu naveličale ciganskega poptepanja in so se spet ločile od ciganov. Še težavnejše pa si je predstavljati, da bi celo Angležinje hotele postati ciganke ali vsaj žene ciganov. Zato so nastale v naselbini pri Little Baddowu hude težave med cigani, ki jim je manjkalo nevest. Ko je omenjeni Ko-

sta Stankovič videl, da z angleškimi nevestami ne bo nič, se je namenil v Jugoslavijo, da kupi ali kako drugače privabi mlade ciganke na Angleško, kjer bi se poročile s ciganskimi fanti v njegovi koloniji. V bosanskem mestu Tuzli je našel, kar je želel. Štiri ciganke so bile pripravljene poročiti se z angleškimi cigani za odkupnino po 15 funtov šterlingov za vsako. Stankovič je obvestil svoje sorodnike o svojem uspehu v Tuzli ter jim tudi pisal, naj štirje njihovi fantje pridejo v Jugoslavijo po neveste. Kmalu so res prišli in se v bližini Tuzle poročili, nato pa so vsi skupaj šli na Angleško. Tu so jim pripravili svečan sprejem. Nekaj dni je bilo vse cigansko taborišče svečano razpoloženo in godba je neprestano igrala svatom.

Reševanje ruskih ladij iz ledu

Pred meseci smo poročali, kako se Rusi trudijo reševati tiste ledolomilce, ki jih je zagrabil na poti po Ledenem morju lani jeseni večni led in jih ne izpusti več. Kakor zdaj poroča časopisje, je položaj v Ledenem morju tale:

Trije ledolomilci, »Sadko«, »Sedov« in »Maljgin«, še vedno brez vsake pomoči plovejo proti severnemu tečaju, kamor jih žene tok plovečega ledu. Vsak dan je manj upanja, da bi jih kdo mogel rešiti. V začetku junija se je neki letalski skupini posrečilo s teh treh ladij rešiti še 184 ljudi. Na krovu teh treh ladij pa je ostalo še 33 mož posadke

in pa več znanstvenikov. Ti še morejo brezlično občevati z domovino in so sporočili, da so bili te dni na 81.12 stopinje severne širine in na 139.08 stopinje vzhodne dolžine. Od meseca aprila dalje je ledovje poglano te tri ladje več ko 450 kilometrov proti severovzhodu. Zdaj so samo še 1000 kilometrov daleč od severnega tečaja.

Se ta mesec bodo znova poskusili ladje z ljudmi vred rešiti. To bo baje zadnji poskus. Pripravljajo največji ledolomilec sveta, »Jozef Stalin«, ki naj se približa trem ladjam ter jih oskrbi s premogom in živili ter vsaj reši ljudi če že ladij ne more.

× **Preprečen napad slaboumneža na ameriškega predsednika.** Ko je predsednik Roosevelt potoval skozi Oklahomo, je neki Hokade, star 52 let, hotel skočiti na stopnico njegovega avtomobila, pa ga je stražnik pravočasno s pestjo odbil. Možaka so prijeli in ugotovili, da je slaboumen.

× **V dobrih 16 urah iz New Yorka čez morje v Pariz.** V ponedeljek popoldne je na pariškem letališču Le Bourgetu pristal ameriški letalec Howard Hughes z letalom, s katerim namerava obleteti svet. Hughes je poletel iz New Yorka. Razen njega so bili na letalu še štirje člani posadke. Progo od New

Yorka čez Atlantsko morje do Pariza, ki je dolga 4600 km, je preletel v 16 urah in 35 minutah ter je s tem za 17 ur prekosil čas, ki ga je bil dosegel polkovnik Lindberg leta 1926., ko je prvič preletel Atlantsko morje. Izredni čas, ki ga je ameriški letalec dosegel, je presenetil ves svet. Po popravilu letala in po kratkem odihnu v Parizu so letalci nadaljevali polet okrog sveta. Iz Pariza so leteli čez Češkoslovaško in Poljsko v Rusijo. Po dveurnem odmoru v Moskvi so odleteli naprej v Sibirijo. Nadaljnja pot jih bo vodila preko Japonske in Tihega Oceana v Severno Ameriko.

× **Deset hiš so čez noč ukradli.** Nemalo so bili te dni presenečeni prebivalci ameriškega mesta Chicaga, ko so zjutraj opazili, da je čez noč zmanjkalo kar deset hiš. Te hiše so čez noč izginile z vsemi zidovi vred. Občina je sklenila omenjenih deset hiš že prej podreti, ker so ovirale izvedbo gradbenega načrta. Zato je najela delavce, ki naj bi podrti te hiše. Ko so pa delavci zjutraj prišli na svoj posel, so na svoje veliko presenečenje videli, da hiš ni nikjer več. Le temelji so kazali, kje so prej stale. Brž je bila na nogah vsa policija, da bi našla sled za temi nenavadnimi tatovi. Doslej pa še ni mogla ugotoviti ničesar. Tatovi so morali biti pravi izvedenci v podiranju hiš, če ne, bi se jim gotovo ne bilo posrečilo tako naglo ukrasti celih poslopij.

× **Svetilka, ki preprečuje bolezn.** V Ameriki so spravili v promet posebno svetilko, ki ubija v bolnišnicah, trgovinah z živili, po hlevih in drugod bakterije. Ta svetilka namreč razširja žarke take valovne dolžine da učinkujejo kot strupen plin na razne bolezni povzročajoče bakterije in klice. Tifuzni bacili poginejo v nekaj sekundah, če jih zadenejo žarki iz te svetilke. Svetilka sama ima obliko dolge cevi, ki je izdelana iz posebnega stekla in napolnjena s hlapi živega srebra skupaj z redkima plinoma neonom in argonom. Električnega toka porabi zelo malo, komaj destino toliko kakor navadna električna žarnica. V bankah in drugih javnih uradih lahko namestimo to svetilko pri okencu tako, da nastaja žareča pregraja med uradnikom in stranko. Tako je uradnik zavarovan pred okuženjem z raznimi od zunaj prinešenimi bacili. V živilskih in drugih trgovinah se rabi ta žarnica za razkuževanje blaga. Posebno važno vlogo pa ima ta svetilka v bolnišnicah pri operacijah, kjer se razčistijo z njeno pomočjo zrak in seveda tudi medicinski instrumenti.

× **S strojnimi puškami na roparje.** Te dni se je poljskim orožnikom v vojvodstvu Lublinskem posrečilo ugonobiti dva razbojnika, ki so ju orožniki že cela dva tedna zaman zasledovali. Ko so ju orožniki hoteli prijati, sta se postavila v bran z orožjem. Razvila se je bitka, v kateri so orožniki morali uporabiti tudi strojno puško. V boju sta bila nazadnje oba razbojnika ubita. Bila sta zadnja dva člana roparske tolpe, ki je nekaj štela pet glav. Ta petčlanska razbojniška tolpa je celih sedem let strahovala okolico Lublina, tako da se je pred njimi treslo prebivalstvo vsega lublinskega vojvodstva.

× **Vseeno je, če kadiš cigarete brez nikotina ali z njim.** Dva francoska zdravnika sta preučila vprašanje, kakšen vpliv imajo cigarete z zelo malo nikotina na izločevanje želodčnih sokov in ali se v tem pogledu razlikujejo od običajnih cigaret. Med kajenjem sta poskusnim osebam vsakih deset minut s tenko cevko odvzela po nekoliko kubičnih centimetrov želodčnega soka. Pri tem se je izkazalo, da povzročajo cigarete brez nikotina isto takšno izločevanje kisline kakor navadne cigarete. To izločevanje, ki ga kajenje pospešuje, torej ne gre na račun nikotina, temveč drugih sestavin tobačnega dima.

× **Cigarete brez papirja.** Milijone kadilcev po svetu čaka veliko presenečenje. Mlademu madžarskemu pisatelju Tomasu in njegovemu tovarišu kemiku dr. Györkyu se je po dolgem prizadevanju posrečilo izumiti cigarete brez papirja. Po novem načinu se cigaretne tobak ne zavije v papir, temveč v tenak, prozoren ovoj, napravljen iz tobaka samega. Poldrugo leto sta delala izumitelja, da se jima je posrečilo izdelati iz tobačne žlindre mreno, za polovico debelejšo od cigaretnega papirja, pri tem pa povsem prozorno. Ta mrena se ne trga, zgoreva pa prav tako dobro kakor tobak. Na Madžarskem so takoj začeli izdelovati take cigarete.

× **Guma iz karbida.** Industrijski preizkuševalni urad v Osaki na Japonskem sporoča, da mu je uspelo pridelati gumo iz karbida, to je sirovine, ki je ima Japonska v velikanskih množinah na razpolago. Umetni kavčuk iz karbida je po kakovosti baje mnogo boljše od naravnega proizvoda. Cena je pa nekaj višja kakor naravnemu kavčuku.

Ženski vestnik

Kako se braniš bolezni

Ne premissluj, če te kaj boli, kako zelo si bolna, temveč misli in reci, jaz hočem živeti in dočakati visoko starost. Ne vdajaj se preveč tugi, pa tudi ne veselju. Vedi, da vse pride in vse mine.

Jej zmerom in vedno ob času. Ne bodi požrešna, pa tudi ne preskopa. Požrešen človek odebeli in postane len, a skop človek shujša in oslabi. Ne eden ne drugi ne živita dolgo. Tvoja hrana naj bo preprosta, a čisto in dobro pripravljena, ne samo na pol kuhana. Ne sme biti vsa postana ali slabo pregreta, ker to škoduje zdravju. Ne jej in ne pij prevroče, a tudi ne premrzlo. Jej malo mesa. Jej črn kruh in mnogo zelenjave in svežega sadja. Ne misli na prodajo pri sadju in na denar, temveč privošči sebi in družini, naj uživajo sadje, ker je sadje za človeka zdravo. Ne jej preveč slaščic razen medu, pij mnogo mleka, pa boš zdrava.

Ogibaj se alkoholne pijače. Alkohol le slabi telo. Sicer čutiš za trenotek, kako te je vino okrepilo, čim pa mine učinek alkohola, se počutiš slabše kakor prej. Če pa že imaš na razpolago vino, tedaj pij zmerno in le, če si žejna.

Bodi zmerna pri jedi in pijači, ne pretiravaj ne pri delu, a tudi ne lenari. Zmernost v vsakem pogledu, je pol življenja in zdravja.

Če te napere dež

Če te dež ujame na prostem in te do kože premoči, je res hudo. Ko prideš vsa mokra domov, se takoj preobleci. Perilo preperi in obesi sušiti. Obleko pa obesi lepo na obešalnik, zgladi in zravnaj vse gube, ter jo obesi na prepih, da se hitro posuši. Ko se je obleka posušila, skrtači in stapi najprej blato, če se ga kaj drži, in šele potem obleko na nepravilni strani in z mokro krpo zlikaj. Blata ne čisti na obleki dokler je obleka mokra, ker ga samo razmažeš, a ko se obleka posuši, je tudi blato suho in se da lepo očistiti.

Mokre čevlje zbrši s krpo, po potrebi še prej umij blato in nato nabaši s papirjem, da vsrka vlago tudi znotraj čevlja. Šele nato daj čevlje na kopita in sušiti. Če pa kopit nimaš, čez čas zmenjaj vlažen papir s svežim in čevlje nabaši tako, da dobijo spet lepo in pravilno obliko. Ne puščaj pa mokrih in blatnih čevljev do drugega dne, da se vse blato zaje v usnje in da jih moraš potem z ostro krtačo čistiti, kar pokvari usnje. Pokvari pa se tudi oblika čevlja. Če hočeš imeti čevlje dolgo časa lepe, jih moraš tudi negovati.

Za kuhinjo

Kako skuhaš kakao. Za skodelico kakao (četrt litra) zmešaj v skodelici kavno žličko kakava, dve žlički sladkorja in dve žlici mleka. Zmešaj pa dobro, da ne ostaja kakao v kepcah. Ko mleko zavre, vlij mešaje pripravljene kakao v mleko, in ko malo povre, je pijača gotova.

Čokolada. Rebno čokolade razmeščaj na topleni in v skodelici, in ko mleko zavre (četrt litra mleka), zamešaj vanj razmeščano čokolado. Ko prevre, je kuhana. Če je čokolada premalo sladka, dodaj še sledkorja.

Šartel brez kvasca. Mešaj, da se zgosti, 21 dek sirovega masla in 21 dek sladkorja v prahu. Nato primešaj štiri jajca (in sicer, ko si eno jajce umešala, primešaj drugo in tako naprej), od pol limone naribano lupinico, 14 žlic mrzlega mleka, 45 dek moke. V moko že prej zamešaj zavitek pecilnega praška. Moko primešaj po žlicah; to se pravi, ko si eno žlico moke dobro umešala, umešaj potem drugo in tako naprej, da vso moko porabiš. Nato primešaj še pest rozin. Posodo za šartel pomazi s sirovim maslom, posuj z moko, zlij noter testo, razravnaj in peci počasi v neprevročni pečici približno eno uro. Posodo napolni za dve tretjini, ker testo narase. Pečeni šartel zvrni na sito in ga potresi z vanilijevim sladkorjem.

Buhtelni. V skledo stresi 40 dek moke. V sredini moke napravi majhno vdolbino in zamešaj šestnajstinko litra mlačnega mleka v jamico in dve dekli zdrobljenega kvasca. Kvasac z moko pokrij in postavi skledo na toplo, da kvasac vzhaja. Nato primešaj 15 dek razpuščenega sirovega masla, tri jajca, malo soli, malo sladkorja v prahu, od pol limone naribano lupinico in toliko mlačnega mleka, da dobiš srednje mehko testo. Testo dobro stepi, da se prično delati mehurji in se več ne prijemlje kuhavnice. Stepeno testo pokrij s prtičem in postavi na toplo, da vzhaja (če je za eno tretjino naraslo je dovolj), ga stresi na desko, posuto z moko, razvaljaj za prst na debelo, nato z nožem razreži na enake četverokote, v vsak četverokot na sredino daš žličico poljubne mezge, vzameš vse štiri ogle skupaj in zložiš tako, da je vsa mezga zakrita. Pekačo dobro pomazi s sirovim maslom, oljem ali mastjo, zloži buhtelne precej nagosto drugega poleg drugega. Pokrij jih s prtičem in postavi na toplo, da spet vzhajajo. Vzhajane postavi v neprevročni pečico in jih peci dobre pol ure. Pečene zvrni na sito in potresi s sladkorjem v prahu. Daš tople ali hladne na mizo. Iz istega testa pripraviš pa druge vrste pečivo, le da dodaš testu malo več mleka in, da je testo bolj redko. Testo dobro utepaš, in ko vzhaja, razvaljaj za prst na debelo, ga položiš v pomazano pekačo in potreseš s temle nadevom. **Nadev:** V kozi razpusti 12 dek sirovega masla, primešaj 13 dek moke, 14 dek sladkorne sipe in žličico cimta. Maslo kakor moka se ne sme zarumeniti, temveč samo zmešati, da je videti kakor ribana kaša. Ta nadev potresi po testu, in ko testo vzhaja, speci. Pečeno zreži na rezine in daj toplo ali hladno na mizo.

Praktični nasveti

Potenje nog in luščenje kože med prsti. Tega se ubranimo, če si vsak večer umijemo noge in jih posujemo s smukcem, posebno med prsti. Ko pa se koža že začne luščiti, jo namažemo zjutraj in zvečer med prsti z glicerinom in arnikovo tinkturo. Koža se bo hitro pozdravila in zacelila.

Madeži od trave ali cvetja. Z vodo jih ni dobro izpirati, pač pa je uspešno, če jih dobro namočimo z alkoholom ali pustimo v njem namakati nekaj časa, potem pa jih dobro otrimo.

Ušive kokoši potresi povsod, zlasti pa pod perutmi, dobro s praškom zoper mrčes, kurnik pa pobeli z apnenim beležem, kateremu dodaj lizola ali kako drugo razkuževalno sredstvo. Tudi gnezda moraš osnažiti, razkužiti in nastlati čistega sena ali slame ter tudi pōtresti s praškom zoper mrčes. Skrbe ti pa moraš tudi, da imajo kokoši vedno kje primeren prostor s suho prstjo in peskom, da se lahko kopljejo in se tako iznebijo mrčesa.

Lesene žaluzije (polkna) osnažimo s čopičem in z vlažno krpo. Ko se posušijo, jih namažemo s petrolejem. Tudi barvane stopnice namažemo, ko smo jih osnažili, s petrolejem.

Ogledala so zelo občutljiva v solčni luči in kaj rada oslepijo. Tudi vlaga škoduje ogledalu. Zato pritrudi na hrbet ogledala štiri zamaške in ga tako obesi na steno. Če sije solnce na hrbet ogledala, se steklo preveč segreje in se srebro prične topiti in ogledalo postane slepo. Zato pazi in zaščiti ogledalo pred solncem. Kako spoznaš, ali je ogledalo dobre kakovosti? Pred ogledalom drži bel robec, in če je slika robca bela, je ogledalo boljše kakovosti, če je pa rumenkasta ali zelenkasta, je to znak, da je ogledalo slabo in manj vredno.

Radio Ljubljana

od 17. do 24. julija

Nedelja, 17. julija: 8.00: Vesele pesmice: Jožek in Ježek (vmes plošče). 9.00: Napovedi, poročila. 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve. 9.45: Verski govor (dr. Vilko Fajdiga). 10.00: Prenos promenadnega koncerta iz Rogaške Slatine. 11.30: Otroška ura: Gašperček igra. 12.00: Za dober tek

(plošče). 13.00: Napovedi. 13.20: Pevski jazzkvartet. 17.00: Kmetijska ura: Kapunjenje petelinov (inž. Absec Matija). 17.30: Koncert lahke glasbe (sodelovali bodo Janko Pra-protnik in Fantje na vasi). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nac. ura: Slavonska hrastovina (dr. Milan Marinović). 19.50: Citraški trio »Vesna«. 20.30: Violinski koncert Fani-ke Brandlove, pri klavirju prof. Lipovšek. 21.20: Sinfonične slike (plošče). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Slovenske narodne — duet orglic in harmonike (Fran Petan in August Stanko).

Ponedeljek, 18. julija: 12.00: Veseli češki godci in pevci (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Edvard Kovač igra na harmoniko. 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nac. ura: O sedanjih nalogah univerz (dr. Karel Ozvald, univ. profesor iz Ljubljane). 19.50: Zanimivosti. 20.00: Verdi: Aida, fantazija (plošče). 20.10: Slikar Josip Petkovšek (dr. Rajko Ložar). 20.30: Koncert plesne glasbe, prenos iz Dobrne. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Audran: »La Mascotte«, opereta (plošče).

Torek, 19. julija: 12.00: Vesele in okrogle (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Pevski koncert Marjana Rusa, člana zagrebške opere, pri klavirju prof. Marjan Lipovšek. 14.00: Napovedi. 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nac. ura: Skadarsko jezero, njegove lepote in gospodarski pomen (dr. Bora Milojevič, univ. profesor iz Beograda). 19.50: Deset minut zabave. 20.00: German: Nell Gwyn — plesi št. 1, 2, 3 (godba grenadirske garde). 20.10: Tintoretov Sv. Miklavž (Jože Gregorič). 20.30: Slovenski vokalni kvintet. 21.15: Šorhov šramel. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Mandolinistični kvartet.

Sreda, 20. julija: 12.00: Vsakemu nekaj (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Kvartet Stritar poje narodne pesmi (pri klavirju prof. Marjan Lipovšek). 14.00: Napovedi. 18.00: Poskočnice (plošče). 18.40: O pomenu časnikarstva (prof. France Vodnik). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nac. ura: Življenje in delo dr. Božidarja Petranoviča (Arsen Vencelides, književnik iz Zagreba). 19.50: Nekaj Dvořakovih orkestralnih skladb (plošče). 20.20: Klavirska ura — Josip Prohazka. 21.00: Praški učiteljski zbor (plošče). 21.20: Cimermanov kvartet. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Prenos lahke glasbe iz nebotičnika.

Četrtek, 21. julija: 12.00: Operetni napevi (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Po domače (plošče). 14.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nac. ura: Predavanje ministrstva za telesno vzgojo naroda. 19.50: Deset minut zabave. 20.00: Paganini: Sonata XI. — Sonata XII. (gosli igra Spiwakowski — plošče). 20.10: Značaj in telesna konstitucija (prof. Emil Hrovat). 20.30: Pernos promenadnega koncerta iz Rogaške Slatine. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Koncert lahke glasbe (igral bo oddelek godbe »Sloga«).

Petek, 22. julija: 12.00: Iz naših krajev (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Vesele pesmice bo pela Valči Smerkoljeva. 14.00: Napovedi. 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nac. ura. Epoha naše gotike (Željko Jiroušek iz Zagreba). 19.50: Zanimivosti (M. Javornik). 20.00: Strauss-Grünfeld: Večer na Dunaju (klavir — plošče). 20.10: Žena v kiparstvu (Mara Kraljeva). 20.30: Prenos simfoničnega koncerta iz Rogaške Slatine. 22.00: Napovedi poročila. 22.15: Angleške plošče.

Sobota, 23. julija: 12.00: Plošča za ploščo v venček hiti. 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Plošča za ploščo v venček hiti. 14.00: Napovedi. 18.00: Prenos promenadnega koncerta. 18.40: Kaj je in kaj hoče socialno skrbstvo (Zlata Pirnatova). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura: 50letnica smrti Jaše Ignjatovića (dr. Mirković univ. prof. iz Beograda). 19.50: Pregled sporeda. 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar). 20.30: Pisan večer: Slovenski humor po letu 1900. (Iz Magoličevega »Ježa« iz leta 1903 do 1908). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Pevski koncert (Drago Žagar). 23.00: Poročila o pripravah za XX. kongres katoliških esperantistov (Peter Goloblič).

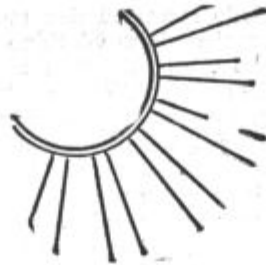
Marmelade in želeti

10
MINUTAH

Opekta

Navaden zavojček za približno
1 kg marmelade, cena Din 4.-

Prav za zdravje Vašega otroka je sonce nujno potrebno. Toda za nežno otroško kožo je lahko škodljivo. Zato namažite poprej celo telo s kremo NIVEA ali z oljem NIVEA. Na ta način se okrepi mlado kožno staničje, koža porjavi hitro in enakomerno, a nevarnost sončnih opeklin se zmanjša. Če namažete otroka, ga s tem varujete tudi prehlajenja.

Mladost ne more pogrešati
moje pomoči!

Knjigarna »PANONIJA«
v Ljutomeru

se je preselila v bivšo Vilarjevo hišo ter svojo zalogo izdatno izpopolnila, a cene znižala tako, da bo vsak zadovoljen rekel: »PANONIJA v Ljutomeru poceni prodaja!« Za nadaljnjo naklonjenost se priporoča

Zupé Anica

KOLESA ZNAMKE »AXO«

v prvovrstni kvaliteti in lepi izdelavi
kupite ugodno pri

H. SUTTNER
LJUBLJANA
ALEKSANDROVA 6

Zahtevajte brezplačen cenik!
Ugodni plačilni pogoji.

PRODAM ENONADSTROPNO NOVO HIŠO s štirimi stanovanjskimi in dvema gostilniškima sobama, tremi kletmi, skednjem, hlevi itd. Poleg njiva, ki meri 52 m² Stoji pri farni cerkvi ob banovinski cesti blizu Novega mesta. Prikladna za vsako obrt kakor tudi za izseljene v tujini, ki žele imeti svoje imetje v starem kraju. Prodajam po nizki ceni, ker pojdem v tujino. Informacije pri Josipu Lenarčiču, Sv. Jurij — Mirna peč — Novo mesto.

JABLUS JABOLČNIK

ali hruškovec napravite najbolje iz snovi jablusa, ne da bi potrebovali naravni sadjevec. S poštnino stane 50 litrov 35,50, 100 litrov 58 din. Stotine pohvalnih pisem. Glavno zastopstvo »Jablus«, Renier, Podčetrtek.

PÉKOVskega VAJENCA

sprejemem takoj ali pozneje, od 14 do 16 let starega. Alojzij Noč, pekarna Slov. Javornik 194.

DEKLETA

40 šivalnih strojev Singer, Pfaff in drugih prvovrstnih znamk, ki tudi štikajo in stopajo, z 20letno garancijo poceni naprodaj pri »Prometu« nasproti križanske cerkve.

**Po Sloveniji gre glas:
»Domovina« je za nas**

MALO POSESTVO

ugodno na prodaj. Sv. Miklavž pri Mariboru šte. 67.

KUPIM RAZLIČNO SADJE

kakor češnje, bezeg, borovnice in drugo, za kuhanje žganja. Ponudbe na Anton Polanc, Radeče pri Zidanem mostu.

Pomlad!

Leto!

OSTANKI

iz mariborskih tekstilnih tovarn prstnobarvni, brez napak, noben kos izpod 2 m in sicer:

Paket »Serija H« z vsebino 16—21 m prima oxfordov, cefirjev, touringov in frenžev za posebno močne moške srajce v najlepših vzorcih.

Paket »Serija M« z vsebino 16—21 m pralnega blaga za ženske obleke in dečve, kretona in druka za predpasnike, delena, krepa in polsvile za bluže in obleke v izbrano lepi sestavi.

Paket serijo H in M pošiljam tudi mešano, torej vsakega pol. Vsak paket poštino prosto za znižano ceno din 130.—

Paket »Serija Z« z vsebino 3—3,20 m dobrega sukna za moško obleko, damski kostum oziroma plašč in sicer: Z-1 130.—, Z-2 160.—, Z-3 250.— din zadnji dober kamgarn, isti v modri in črni barvi din 275.—. Cela podlaga za moško obleko po kakovosti din 80.—, 100.— in 120.—

Neprimerno vzamem nazaj in zamenjam. Nešteto priznanj odjemalcem na razpolago, zato pišite še danes na razpošiljalnico »KOSMOS«, Maribor, Kralja Petra trg. Trgovcem popust!

SAMO Din 98.—

63719 Po ceni in dobra zapestna ura Shock Proof, lépo kromirano ohišje s svetlečimi številčkami in kazalci. Din 98.—

63796 Ista z anker kolesjem na kamne tekoča s sekundnim kazalcem. Din 185.—

63710 Ista s prima anker kolesjem na 15 kamnov s sekundnim kazalcem. Din 260.—

Zahtevajte cenik zastoj in poštine prosto.
H. SUTTNER, Ljubljana 6
Lastna protokolirana tovarna ur v Svici.

Za smeh in kratek čas

ZNA SI POMAGATI

»Zakaj pa vzamete vedno Janezka s seboj, kadar greste v klet po vino?«

Hlapec: »Veste, gospodar mi je naročil, da moram neprestano žvižgati, kadar grem v klet. No, zdaj Janezek žvižga, jaz pa pijem.«

DOMAČA NALOGA

Učitelj: »Zakaj si v domači nalogi napravil za vsakim stavkom vprašaj?«

Jurče: »Zato, ker nisem vedel, ali so stavki prav napisani.«

V SOLI

Učitelj se je trudil, da bi neposlušnim učencem dopovedal, kaj je dolgočasnež. »Kako pravimo človeku, ki neprestano govori in govori, četudi ga nihče ne mara poslušati?«

»Učitelj,« se oglasi Nepotrebnikov Mihče.

DOBLJENA STAVA

Oče in mati sedita na verandi. V sobi nenkrat močno zažvenketa. Mati prestrašena vzdihne: »Stavim, da je paglavec razbil dragoceno vazo.«

Tedaj pa pomoli skozi vrata glavo Jožek in pravi: »Mamica, stavo si dobila.«

DELODAJALEC

Sodnik: »Kaj je vaš posel?«

Obtoženec: »Delodajalec!«

Sodnik: »Kakšen delodajalec? Delodajalec je več vrst...«

Obtoženec: »Jaz sem, gospod sodnik, vaš delodajalec! Če bi mene in meni podobnih ljudi ne bilo na svetu, bi vi ostali brez posla...«

ZELO PRIJAZNO

Gospod natakár: »V vaši gostilni sem izgubil stotak. Če ga boste našli, prosim, da mi ga vrnite!«

Natakár: »A če ga ne najdemo?«

Gospod: »Potem ga pa obdržite sami.«

FOTOGRAFIJA

Jure se je dal za ženin god fotografirati in ji je kot dar slovesno izročil svojo sliko.

»Toda, Jure«, pravi ženica, »na suknjiču imaš en gumb.«

»Hvala Bogu, naposled si to vendar opazila,« se mirno odgovoril Jure.